

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Διοίκηση Επιχειρήσεων

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Η πορεία του τραπεζικού συστήματος στην Κύπρο

Μάριος Σαββίδης

Επιβλέπων Καθηγητής
Ανδρέας Ασιώτης

Μάιος 2017

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών
Διοίκηση Επιχειρήσεων

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Μάριος Σαββίδης

Επιβλέπων Καθηγητής
Ανδρέας Ασιώτης

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών
Στη Διοίκηση Επιχειρήσεων
από τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης
του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Μάιος 2017

Περιεχόμενα

1.Εισαγωγή.....	4
2.Θεωρητικό υπόβαθρο	5
3.Μεθοδολογία.....	7
4.Νομισματική και Χρηματοοικονομική ανάλυση	8
4.1.Εισαγωγή	8
4.2.Συνολικές καταθέσεις τραπεζών:	8
4.3.Σύνολο Δανείων:.....	11
4.4.Επιτόκια	14
4.4.1.Καταθετικά επιτόκια:	15
4.4.2.Δανειστικά επιτόκια:	16
4.5.Συμπεράσματα	17
5.Τραπεζικό Σύστημα.....	18
5.1.Εισαγωγή	18
5.2.Κυπριακές Τράπεζες	19
6.Κούρεμα.....	23
6.1.Εισαγωγή	23
6.2.Η πορεία προς το κούρεμα.	23
6.3.Μάρτης του 2013	25
6.4.Τα συμφωνηθέντα:	26
7.CAMEL ratings system.....	27
7.1.Εισαγωγή	27
7.2.Net Income (Καθαρά Έσοδα).....	28
7.3.Capital Adequacy ratio (Κεφαλαιακή επάρκεια).....	29
7.4.Ποιότητα Ενεργητικού (Asset Quality)	31
7.5.Αποτελεσματικότητα διαχείρισης (Management Efficiency).....	33
7.6.Ποιότητα Κερδών (Earnings Quality).....	34
7.7.Δείκτης Ρευστότητας (Liquidity Ratio).....	35
7.8.Συμπεράσματα	36
8.Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	38
8.1.Εισαγωγή	38
8.2.Μη-εξυπηρετούμενα Δάνεια:.....	38
8.3.Αναδιάρθρωση Δανείων:	39
8.4.Πίνακες.....	39

9.Επίλογος.....	42
Βιβλιογραφία και Διαδικτυακές πηγές:.....	44

1.Εισαγωγή

Το τραπεζικό σύστημα κάθε χώρας είναι από τα πιο βασικά συστατικά στοιχεία για να έχει ένα κράτος μια ισχυρή ή καλύτερα μια υγιείς οικονομία. Εκ φύσεως του, το τραπεζικό σύστημα βρίσκεται μέσα σε ένα περιβάλλον πολύπλοκο καθώς επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, εσωτερικούς και εξωτερικούς οι οποίοι μπορεί να έχουν θετικό αντίκτυπο στις τράπεζες μιας χώρας μπορεί όμως να έχουν και αρνητικό αντίκτυπο δημιουργώντας μια κρίση στο τραπεζικό σύστημα.

Στόχος αυτής της μελέτης είναι να εξετάσουμε την πορεία των τραπεζών της Κύπρου τα τελευταία δέκα χρόνια, από την ένταξη της χώρας στην ζώνη του Ευρώ και έπειτα. Πως άλλαξα οι σημαντικότεροι δείκτες των τραπεζών μέσα σε αυτό το διάστημα και για ποιο λόγο έγινε αυτό κάνοντας στάση στα σημαντικότερα γεγονότα που στιγμάτισαν το τραπεζικό μας σύστημα. Μέσω αυτής της ανάλυσης θα εξάγουμε τα συμπεράσματα μας κάνοντας στο τέλος ένα γενικό απολογισμό για την πορεία του συστήματος. Η σημαντικότητα ενός υγιούς τραπεζικού συστήματος είναι πολύ μεγάλη για κάθε χώρα και μέσω αυτή της ανάλυσης θα μπορέσουμε να καταλάβουμε καλύτερα πως λειτουργεί το σύστημα.

2. Θεωρητικό υπόβαθρο

Το τραπεζικό σύστημα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ο πυρήνας του χρηματοπιστωτικού συστήματος μιας χώρας. Αν κάνουμε ένα βήμα πίσω για να εξηγήσουμε τι είναι χρηματοπιστωτικό σύστημα, χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι ένα οικονομικό σύστημα που έχει ως βάση του το χρήμα μέσα στο οποίο έρχονται σε επαφή οι πλεονασματικές και ελλειμματικές οικονομικές μονάδες με στόχο να μεταφερθεί από την πρώτη μονάδα στην δεύτερη η αγοραστική δύναμη η οποία απαιτείται κάθε φορά έτσι ώστε να έχουμε την βέλτιστη κατανομή των χρηματικών πόρων.

Ο ρόλος των τραπεζών στο χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι αναγκαίος και καθοριστικός αφού είναι οι οργανισμοί που έχουν τον ρόλο του διαμεσολαβητή μεταξύ των δύο οικονομικών μονάδων που περιγράψαμε πιο πάνω, πλεονασματικών και ελλειμματικών.

Πέραν όμως από τον πιο πάνω γενικό ορισμό θα πρέπει να επισημάνουμε πώς οι τράπεζες είναι πολυσύνθετοι οργανισμοί οι οποίοι εκτελούν πολλές λειτουργίες με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας. Κάποιες από αυτές τις λειτουργίες είναι:

A) Ρύθμιση της ρευστότητας της οικονομίας σύμφωνα με τους κανόνες που επιβάλλονται από τις νομισματικές αρχές (Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα)

B) Δημιουργία χρήματος με βάση το μέγεθος της έντασης που υπάρχει μεταξύ των πλεονασματικών και ελλειμματικών μονάδων.

Γ) Μέσω αυτού του διαμεσολαβητικού χαρακτήρα οι τράπεζες διακινούν χρηματικά κεφάλαια, τίτλους και διαχειρίζονται κινδύνους αποδόσεις και πληροφορίες.

Δ) Τέλος θα πρέπει να έχουμε πάντα κατά νου ότι οι τράπεζες είναι επιχειρήσεις οι οποίες επιδιώκουν την μεγιστοποίηση της απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων τους που αυτό επιτυγχάνεται με την προσπάθεια να πετύχουν την άριστη κατανομή των πόρων που έχουν στην κατοχή τους με όσο το δυνατό μικρότερα ποσοστά κινδύνου αφού εκ φύσεως του το χρηματοπιστωτικό σύστημα έχει πολλούς κινδύνους.

Με την πιο πάνω, σύντομη περιγραφή για το τι είναι τραπεζικό σύστημα θα δούμε στα κεφάλαια που ακολουθούν την πορεία που ακολούθησε το τραπεζικό σύστημα στην Κύπρο τα τελευταία δέκα χρόνια, μια περίοδος που ήταν καθοριστική αφού άλλαξε τον τρόπο που αντιμετωπίζουμε το τραπεζικό σύστημα στο τόπο μας.

3.Μεθοδολογία

Η μελέτη θα βασιστεί πάνω σε ανάλυση στοιχείων τα οποία θα αντληθούν κατά κύριο λόγο από τη βάση δεδομένων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου τα οποία είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της. Επίσης στοιχεία θα αντληθούν από τις ιστοσελίδες των κυπριακών τραπεζών και πιο συγκεκριμένα από τις ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις, από ειδησεογραφικά site και από διάφορες δημοσιεύσεις ειδικών πάνω στον κλάδο των χρηματοοικονομικών, εκεί και όπου είναι αναγκαίο.

4. Νομισματική και Χρηματοοικονομική ανάλυση

4.1. Εισαγωγή

Θα κάνουμε αρχή κάνοντας μια πρώτη ανάλυση των «μεγάλων αριθμών» που αφορούν το κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Πιο συγκεκριμένα θα μελετήσουμε τις συνολικές καταθέσεις, τα συνολικά δάνεια όπως επίσης και τα επιτόκια, με σκοπό να δημιουργήσουμε μια γενική πρώτη εικόνα για το τι θα ακολουθήσει στη συνέχεια της διατριβής.

**Για την δημιουργία των γραφημάτων και των πινάκων που ακολουθούν αντλήθηκαν δεδομένα από την ιστοσελίδα της Κεντρική Τράπεζας της Κύπρου.*

***Τα ποσά που ακολουθούν σε πίνακες και γραφήματα είναι εκφρασμένα σε εκατομμύρια.*

4.2. Συνολικές καταθέσεις τραπεζών:

Στον συγκεντρωτικό πίνακα που ακολουθεί έχουμε τις συνολικές καταθέσεις σε Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα (NXI) που λειτουργούν στην Κύπρο για την περίοδο 2006 έως και το 2016. Τα πιο κάτω νούμερα έχουν εξαχθεί μέσα από το άθροισμα των καταθέσεων κατοίκων από την Κύπρο, κατοίκων των υπόλοιπων κρατών μελών της Ευρωζώνης όπως επίσης και κατοίκων του υπόλοιπου κόσμου.

Deposits	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
2006	37,982.69	38,562.34	38,403.40	38,341.47	38,594.32	38,872.41	39,953.95	41,314.31	41,787.46	42,211.55	42,434.28	43,099.04
2007	43,719.75	43,238.16	44,111.71	44,534.93	45,761.55	47,454.46	49,758.11	49,740.12	49,860.88	50,568.95	51,034.66	52,514.04
2008	52,213.30	51,510.60	51,739.29	55,442.99	53,795.87	54,353.87	55,634.57	56,348.80	56,537.40	57,338.57	56,688.46	56,009.28
2009	58,393.54	58,426.38	57,033.43	57,960.08	57,380.38	58,126.34	58,376.00	58,047.98	57,474.06	58,120.95	58,305.09	58,154.91
2010	58,364.43	60,034.65	60,842.83	62,265.87	63,959.32	66,885.88	67,090.21	67,774.24	66,712.18	66,940.61	68,670.59	69,939.72
2011	69,653.36	69,091.44	68,693.41	70,785.20	72,843.31	71,075.07	71,404.47	69,827.97	69,801.81	69,670.10	69,058.07	69,297.57
2012	69,641.85	69,599.42	70,713.55	71,601.76	72,461.76	70,772.65	70,566.49	70,665.87	70,693.95	70,307.47	69,941.57	70,157.37
2013	68,420.81	67,468.00	63,716.37	57,370.57	56,019.97	50,699.59	49,743.42	48,303.62	47,475.29	47,312.24	47,168.69	46,993.19
2014	46,902.77	46,400.62	46,186.03	46,392.43	46,915.09	46,532.66	46,572.55	46,367.23	45,969.07	45,747.93	45,791.22	46,124.36
2015	46,520.09	46,481.81	46,813.80	46,378.64	46,394.50	45,777.12	46,177.51	46,330.03	46,591.21	47,078.91	47,418.74	45,968.32
2016	46,134.30	46,219.42	45,736.75	45,893.24	46,472.69	46,805.42	47,034.64	47,900.35	47,745.70	48,334.17	48,997.62	49,008.97

Παρατηρώντας τον πιο πάνω πίνακα βλέπουμε μια σταδιακή και σταθερή αύξηση των καταθέσεων μήνα με το μήνα, χρόνο με το χρόνο από τον Ιανουάριο του 2006 μέχρι και τον Μάρτιο του 2013. Ανοίγοντας μια παρένθεση είναι αναγκαίο να επισημάνουμε πώς στον παρόν πίνακα αλλά και στους υπόλοιπους πίνακες που θα ακολουθήσουν σε αυτή τη μελέτη, ο Μάρτιος του 2013 θα είναι ο μήνας «αναφοράς» αφού είναι το χρονικό σημείο οπού το κούρεμα των κυπριακών καταθέσεων πραγματοποιήθηκε αλλάζοντας κατά ένα σημαντικό βαθμό την όλη αντιμετώπιση που είχε ο κόσμος απέναντι στις τράπεζες της χώρας.

Κάνοντας μια σύγκριση με την βοήθεια του πίνακα, οι συνολικές καταθέσεις για τον μήνα Φεβρουάριο του 2013 ήταν 67,5 δις ενώ τέσσερις μήνες μετά, τον Ιούνιο του 2013 οι συνολικές καταθέσεις μειώθηκαν στα 50,6 δις. Για να επέλθει αυτή η σημαντική μείωση 17 σχεδόν δις μεσολάβησε το κούρεμα καταθέσεων με όλες τις αρνητικές συνέπειες που έφερε αυτό μαζί του.

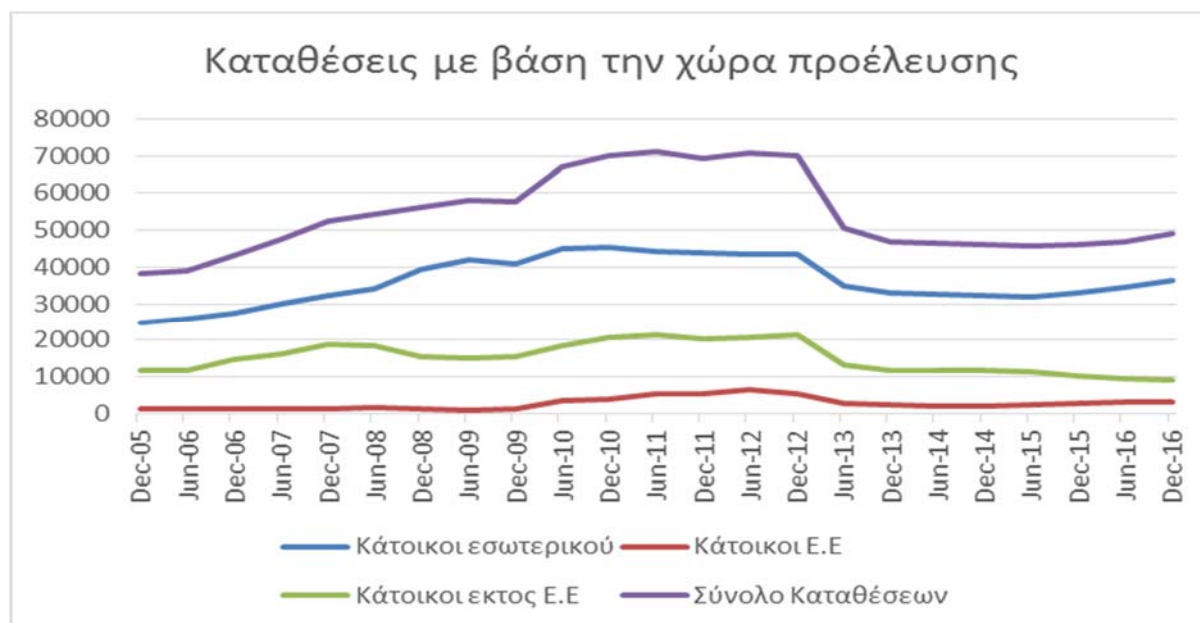
Μπορεί εύκολα κάποιος να ισχυριστεί και με μια δόση αφέλειάς ότι οι καταθέσεις στις κυπριακές τράπεζες λόγω του κουρέματος μέσα σε τρεις μήνες πήγαν πέντε χρόνια πίσω αφού τέτοια νούμερα ξανασυναντήσαμε τον Οκτώβριο του 2007. Ένα αποτέλεσμα που ήταν απολύτως φυσιολογικό να γίνει αφού ενώ κάποια ομάδα καταθετών είδε τις καταθέσεις της να κουρεύονται όλοι μαζί οι καταθέτες έχασαν την όποια εμπιστοσύνη είχαν στις κυπριακές τράπεζες. Αναφέρω ότι οι καταθέτες έχασαν την εμπιστοσύνη τους

στις κυπριακές τράπεζες αφού την περίοδο εκείνη είχαμε φαινόμενα μεταφοράς κεφαλαίων στο εξωτερικό σε ξένες τράπεζες, όπως και φαινόμενα αποθησαυρισμού.

Από το 2013 έως και το 2016 οι μηνιαίες συνολικές καταθέσεις παρουσιάζουν μια σταθερότητα κοντά στα 47 δισεκατομμύρια, ενώ μικρή αύξηση μπορούμε να πούμε ότι σημειώνεται στους τελευταίους μήνες του 2016 όπου οι καταθέσεις είναι κοντά στα 49 δις.

Είναι καλό να αναφέρουμε πως ο μήνας με τον μικρότερο αριθμό καταθέσεων είναι ο Ιανουάριος του 2006 με 37,9 δις, ο μήνας με τον μεγαλύτερο αριθμό καταθέσεων είναι ο Μάιος του 2011 με 72,4 δις, ενώ η μεγαλύτερη μεταβολή μεταξύ ενός μήνα με τον επόμενο είναι η μείωση που είχαμε κοντά στα 6.5 (11.1%) δισεκατομμύρια από τον Μάρτιο στον Απρίλιο του 2013.

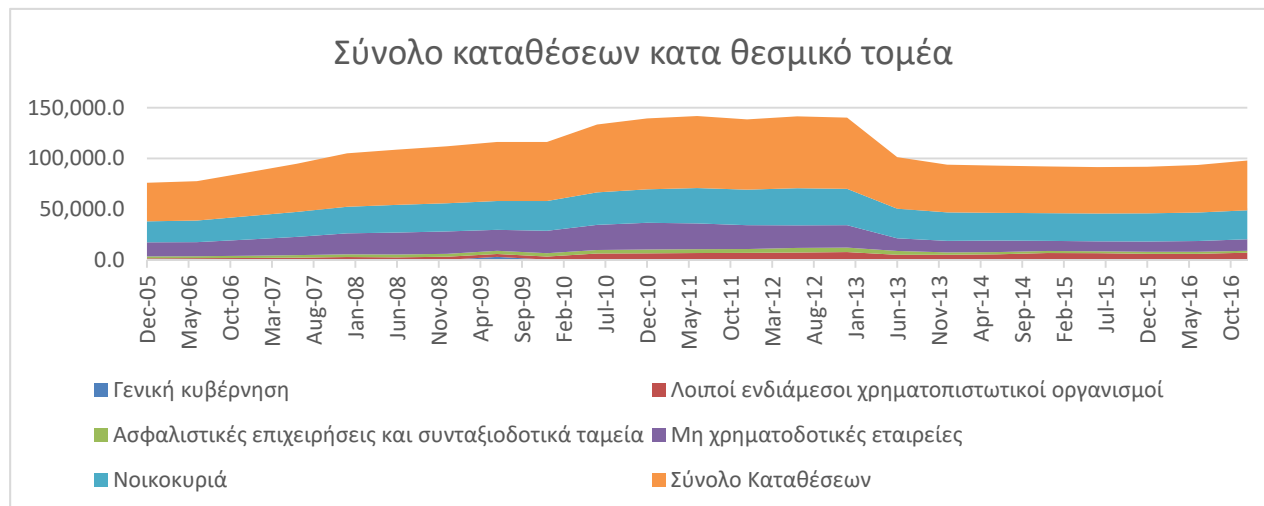
Ακολουθεί γράφημα που αφορά την χώρα προέλευσης των καταθέσεων:

Κατά κύριο λόγο οι καταθέσεις στις κυπριακές τράπεζες προέρχονται από κατοίκους που ζουν στην Κύπρο ενώ σε μικρότερο βαθμό προέρχονται από κατοίκους εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και τέλος από κατοίκους εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν αναλογιστεί κανείς τις στενές επενδυτικές σχέσεις που έχει η Κύπρος με χώρες όπως

είναι η Ρωσία, η Κίνα και το Ισραήλ τότε μπορεί να δικαιολογήσει και τον λόγο που οι καταθέσεις εκτός Ε.Ε υπερτερούν από αυτές των εντός Ε.Ε.

Τέλος, ακολουθεί γράφημα με το σύνολο καταθέσεων κατά θεσμικό τομέα.

Κάνοντας μια παρατήρηση του γραφήματος καταλαβαίνουμε ότι ο κύριος όγκος καταθέσεων στις κυπριακές τράπεζες προέρχεται από τα νοικοκυριά και τις μη χρηματοδοτικές εταιρείες, εταιρίες δηλαδή, που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο είτε είναι κυπριακές είτε ξένες παράγοντας αγαθά και υπηρεσίες. Ακολουθούν με πολύ μικρότερο όγκο καταθέσεων η Κυβέρνηση, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τα συνταξιοδοτικά ταμεία.

4.3.Σύνολο Δανείων:

Ο πίνακας που ακολουθεί είναι ακόμα ένας συγκεντρωτικός πίνακας που αυτή την φορά έχει να κάνει με τα συνολικά δάνεια που παρέχονται από τα Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Κύπρου προς πελάτες μη-NXI τα οποία διακρίνονται σε δάνεια που παρέχονται προς κατοίκους της Κύπρου, κατοίκους των υπόλοιπων κρατών μελών της ευρωζώνης όπως επίσης και προς κατοίκους του υπόλοιπου κόσμου.

Loans	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
2006	28,005.44	28,440.41	28,758.45	28,966.48	29,326.69	30,000.20	30,223.14	30,288.05	30,615.86	31,093.67	31,160.32	31,417.43
2007	31,609.20	31,868.81	32,843.58	32,900.95	33,970.05	35,484.34	36,182.53	36,921.77	37,738.05	38,507.07	39,035.10	41,020.04
2008	42,078.29	42,529.05	43,327.48	44,517.11	45,338.50	46,693.27	48,928.91	49,792.16	51,867.14	53,926.39	54,162.01	54,442.60
2009	55,550.80	55,414.47	55,128.41	55,967.10	55,569.30	56,850.37	56,440.13	56,909.87	57,680.98	57,752.48	57,454.47	57,874.03
2010	58,462.24	58,382.91	59,350.57	59,461.56	59,871.70	61,313.52	60,911.25	61,239.03	59,719.64	59,544.51	60,238.29	61,475.09
2011	61,256.04	62,238.79	63,104.93	63,265.73	63,833.55	65,138.10	65,985.12	66,260.00	67,662.32	67,847.38	68,623.56	68,520.45
2012	68,338.27	68,575.98	67,930.07	68,518.27	70,306.36	71,690.68	72,831.69	72,788.04	72,650.89	71,415.01	71,519.95	72,466.48
2013	72,121.33	72,402.20	70,421.75	68,421.48	68,183.91	67,790.09	66,284.58	63,806.09	64,075.41	63,303.03	63,438.65	63,597.57
2014	63,421.85	62,953.59	62,045.57	61,353.86	60,952.41	61,446.98	61,076.30	60,312.20	59,775.75	59,510.53	58,740.78	61,516.15
2015	64,732.39	64,618.71	64,161.79	63,481.75	62,681.29	62,551.72	62,042.20	61,500.70	61,152.65	61,108.44	63,226.49	62,738.56
2016	59,432.65	59,179.81	57,523.49	57,404.53	55,341.02	54,396.54	54,060.72	54,474.12	53,882.07	53,790.18	53,918.74	55,182.11

Οι ομοιότητες μεταξύ του πίνακα με τις συνολικές καταθέσεις και του παρόντος πίνακα είναι εμφανής αφού και εδώ παρατηρούμε μια αργή και σταθερή αύξηση των δανείων από τον ένα μήνα στον επόμενο για την περίοδο 2006 έως και το Μάρτιο του 2013.

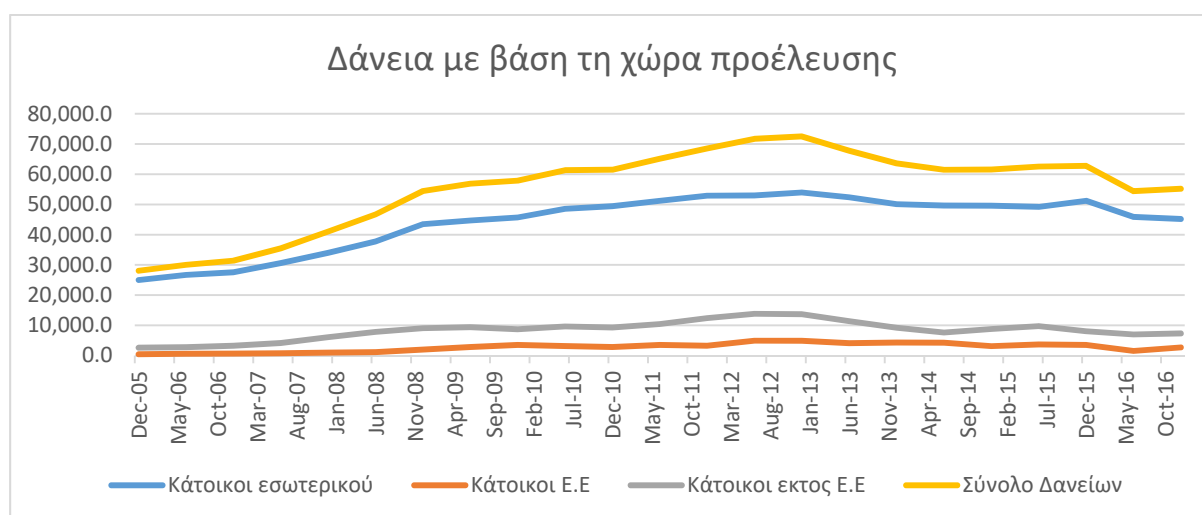
Καταθέσεις και Δάνεια είναι δύο όροι που έχουν άμεση σχέση και συνοχή μεταξύ τους. Τι εννοούμε με αυτό, όταν μια τράπεζα δέχεται σταδιακά και κλιμακούμενα μεγάλο αριθμό καταθέσεων, αυτά τα διαθέσιμα κεφάλαια όπως είναι φυσικό είναι σε θέση να τα προσφέρει στο κοινό ως δάνεια –και στο δικό μας, κυπριακό τραπεζικό σύστημα- με πιο εύκολους και πιο χαλαρούς όρους κάτι που εκ του αποτελέσματος στοίχισε ακριβώς για όλο το τραπεζικό μας σύστημα.

Τον Ιανουάριο του 2006 οι κυπριακές τράπεζες χορήγησαν δάνεια ύψους 28 δις ενώ τον Φεβρουάριο του 2013 τα συνολικά δάνεια έφτασαν τα 72,4 δις. Αυτές οι δύο χρονικές στιγμές είναι τα ιστορικά χαμηλά και υψηλά αντίστοιχα για την περίοδο που εξετάζουμε σε αυτή την διατριβή.

Ο επόμενος μήνας έφερε το κούρεμα με αποτέλεσμα οι τράπεζες να κλείσουν την στρόφιγγα χορήγησης δανείων. Από εκείνη την χρονική στιγμή ο συνολικός αριθμός δανείων άρχισε να μειώνεται σε σχέση με την κλιμακούμενη αύξηση των προηγούμενων χρόνων αφού οι συνθήκες δεν ήταν οι ιδανικές για τον οποιοδήποτε να ζητήσει από μια τράπεζα την χορήγηση ενός νέου δανείου και από την πλευρά της τράπεζας η χορήγηση δανείου δεν ήταν το ίδιο εύκολο όπως ήταν λίγους μήνες πιο πριν.

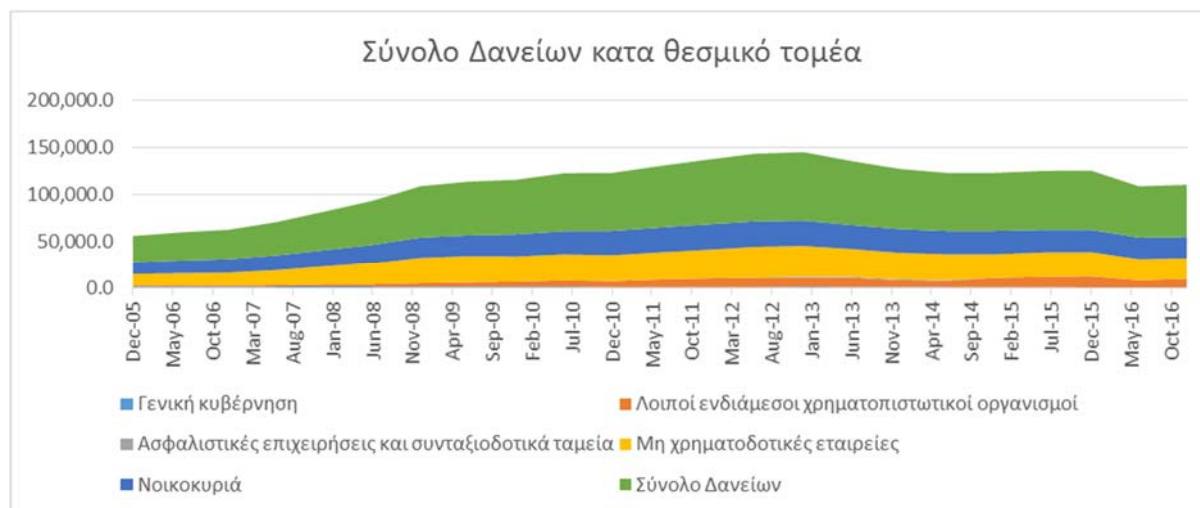
Τα δάνεια άρχισαν να μειώνονται για τα επόμενα δύο χρόνια με μια μικρή ανάκαμψη το 2015 ενώ το 2016 τα συνολικά δάνεια άρχισαν να μειώνονται ξανά.

Ακολουθεί γράφημα που αφορά την χώρα προέλευσης των Δανείων:

Στη συντριπτική τους πλειοψηφία τα δάνεια από τις κυπριακές τράπεζες χορηγούνται σε κατοίκους του εσωτερικού ενώ σε πολύ μικρότερο βαθμό δάνεια χορηγούνται σε κατοίκους εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε κατοίκους εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος, ακολουθεί γράφημα με το σύνολο δανείων κατά θεσμικό τομέα

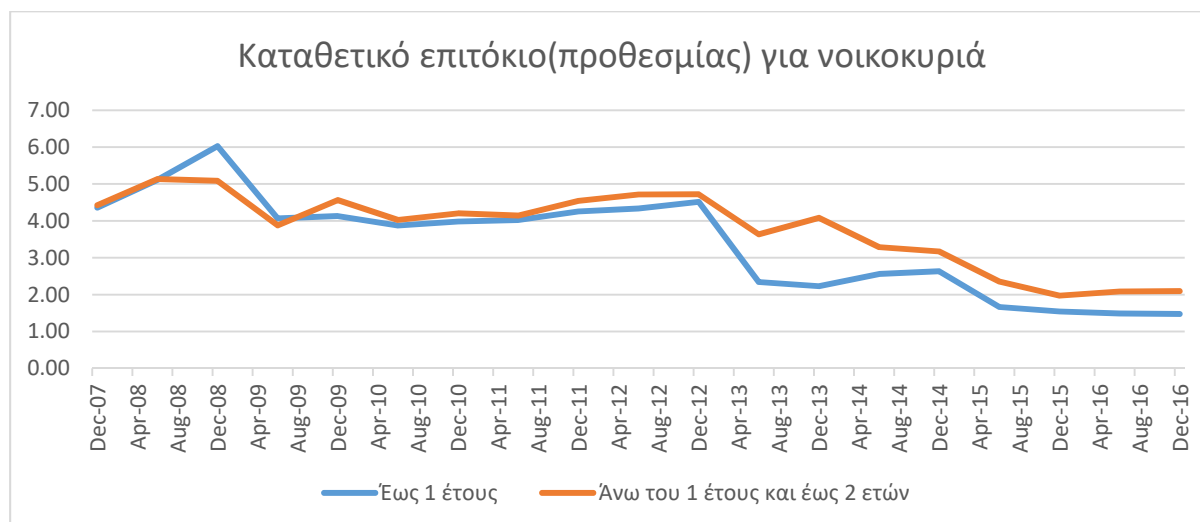

Τα συνολικά δάνεια χωρίζονται κατά κύριο λόγο στα νοικοκυριά και σε μη χρηματοδοτικές εταιρείες ενώ ακολουθούν οι λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Κυβέρνηση, ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία κατέχουν ένα πολύ μικρό κομμάτι από το σύνολο των χορηγημένων δανείων από τις κυπριακές τράπεζες.

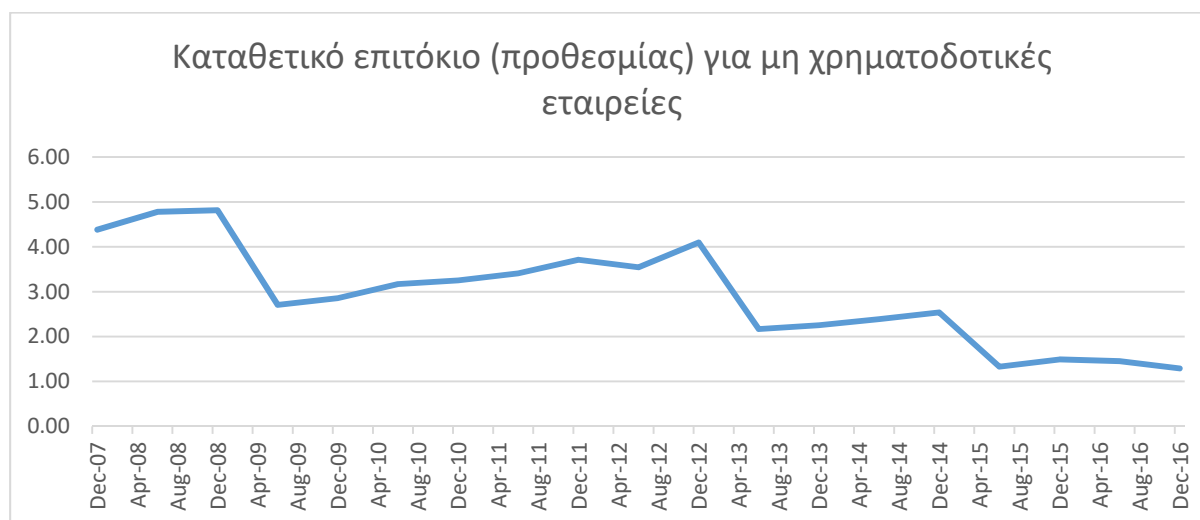
4.4.Επιτόκια

Στην παρούσα ενότητα θα καταπιαστούμε με τα επιτόκια καταθέσεων και δανεισμού στην Κύπρο. Στα γραφήματα που ακολουθούν γίνετε εύκολα αντιληπτό ότι και στις δύο κατηγορίες, και στα καταθετικά και στα δανειστικά επιτόκια στην Κύπρο για τον Δεκέμβριο του 2016 έχουμε ιστορικά τα πιο χαμηλά επιτόκια αφού ποτέ ξανά στο κυπριακό τραπεζικό τομέα δεν υπήρξαν τόσο χαμηλά επιτόκια.

4.4.1.Καταθετικά επιτόκια:

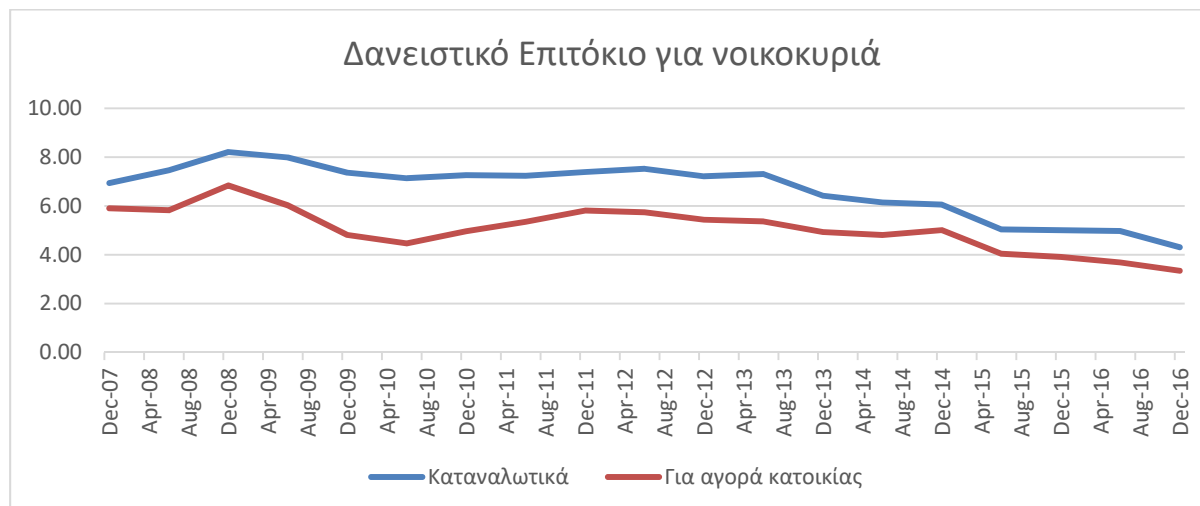
Όπως παρατηρούμε από το πιο πάνω γράφημα πριν ακόμα σκάσει η «φούσκα» των τραπεζών και πιο συγκεκριμένα για την χρονιά 2008, το καταθετικό επιτόκιο που αφορούσε τα νοικοκυριά έφτασε ακόμα και το 6.1% για καταθετικό επιτόκιο προθεσμίας με χρονικό ορίζοντα έως ενός έτους. Το επιτόκιο υποχωρεί σταδιακά και φτάνουμε στον Δεκέμβριο του 2016 όπου το καταθετικό επιτόκιο για τα νοικοκυριά της Κύπρου να είναι κοντά στο 1.5% κάνοντας το ίσως το χαμηλότερο σε όλη την Ευρωζώνη.

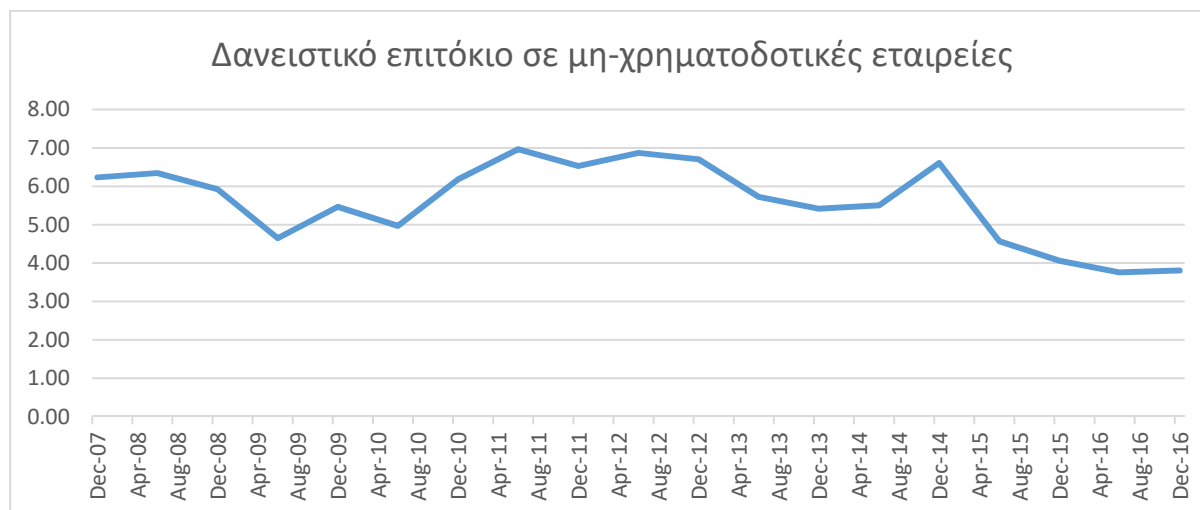
Ομοίως και στο δεύτερο μας γράφημα το καταθετικό επιτόκιο προθεσμίας που αφορά μη χρηματοδοτικές εταιρείες κινείται με τον ίδιο ρυθμό και καταγράφει την ίδια πορεία με αυτό των νοικοκυριών. Ενώ το 2008 το επιτόκιο έφτανε κοντά στο 5% και με μια

παρένθεση το Δεκέμβριο του 2012 όπου και εκεί το επιτόκιο σημείωσε μια απότομη αύξηση κοντά στο 4.2%, γενικά η όλη πορεία του είναι φθίνουσα με αποτέλεσμα τον Δεκέμβριο του 2016 να σημειώνετε επιτόκιο κοντά στο 1.3%.

4.4.2. Δανειστικά επιτόκια:

Αν κοιτάξουμε την πορεία που ακολουθούν τα δανειστικά επιτόκια και πιο συγκεκριμένα αν επικεντρωθούμε στο πρώτο μας γράφημα που αφορά το δανειστικό επιτόκιο για νοικοκυριά όσον αφορά τα καταναλωτικά και για αγορά κατοικίας παρατηρούμε το ίδιο φαινόμενο. Ενώ το 2008 τα δανειστικά επιτόκια είναι υψηλά –στο 8.2% τα καταναλωτικά και στο 6.8% τα στεγαστικά- κάνοντας τα νοικοκυριά να δανείζονται ακριβά και σε πολλές περιπτώσεις σε βάθος χρόνου να αδυνατούν να αποπληρώσουν το δάνειο τους, μετά από μια συνεχή φθίνουσα πορεία το 2016 τα δανειστικά επιτόκια μετά από ό,τι προηγήθηκε φτάνουν το 4.2% και 3.3% για καταναλωτικά και στεγαστικά αντίστοιχα.

Το δανειστικό επιτόκιο όσον αφορά τις μη-χρηματοδοτικές εταιρείες παρουσιάζει αυξομειώσεις σε αντίθεση με τα προηγούμενα επιτόκια που παρατηρήσαμε και σχολιάσαμε. Η περίοδος που το επιτόκιο σημειώνει την πιο υψηλή του τιμή είναι τον Απρίλιο του 2011 με 7% ενώ την πιο χαμηλή του για ακόμη μια φορά είναι ο Δεκέμβριος του 2016 με 3.9%. Θα πρέπει όμως να διευκρινίσουμε ότι σε αυτή την περίπτωση το επιτόκιο δεν ακολουθεί μια σταθερή φθίνουσα πορεία αφού όπως βλέπουμε στο γράφημα το επιτόκιο είχε τα πάνω και τα κάτω του από το 2007 μέχρι και το 2015 σε ένα εύρος τιμών μεταξύ 4.5% με 7%.

4.5. Συμπεράσματα

Ανακεφαλαιώνοντας μέσω από τα πιο πάνω δεδομένα βλέπουμε όπως εύστοχα χαρακτηρίστηκε από αναλυτές και δημοσιογράφους η «φούσκα» στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Υψηλά επιτόκια πολύ μεγαλύτερα από το μέσο επιτόκιο που ίσχυε εκείνη την περίοδο στην Ευρωζώνη με αποτέλεσμα την εισροή μεγάλων όγκο καταθέσεων στις τράπεζες που από την δική τους μεριά οι τράπεζες διοχέτευαν αυτά τα κεφάλαια στην αγορά αλόγιστα και χωρίς τις απαιτούμενες εξασφαλίσεις ως δάνεια με αποτέλεσμα αυτή η «φούσκα» που σε συνδυασμό με την όλη δυσμενή κατάσταση που επικρατούσε στο παγκόσμιο και κυπριακό τραπεζικό σύστημα κάποια στιγμή να σπάσει.

5. Τραπεζικό Σύστημα

5.1. Εισαγωγή

Το τραπεζικό σύστημα χωρίζεται στις εμπορικές τράπεζες και στην Κεντρική Τράπεζα κάθε χώρας. Αποστολή της Κεντρικής Τράπεζας είναι:

- Να καθορίζει τα όρια των επιτοκίων που χορηγούν οι εμπορικές τράπεζες στο κοινό (π.χ. το επιτόκιο δανεισμού) θέτοντας έτσι κάποιες κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες θα πρέπει να ισχύουν για όλες τις τράπεζες της χώρας.
- Να ελέγχει την προσφορά εγχώριου χρήματος ανάλογα με τις εξελίξεις των μακροοικονομικών μεγεθών της οικονομίας για την αποφυγή φαινομένων πληθωρισμού όπως επίσης μειωμένης διαθέσιμης ρευστότητας από τις τράπεζες.
- Να ερευνάει και να μελετά τον ιδιωτικό δανεισμό (τράπεζες και επιχειρήσεις) μέσω της ανάλυσης δεδομένων εξάγοντας συμπεράσματα για την πορεία της οικονομίας του κράτους.
- Τέλος, η Κεντρική Τράπεζα αποτελεί τον τραπεζίτη της κυβέρνησης, με άλλα λόγια αν η κυβέρνηση αντιμετωπίσει δημοσιονομικό έλλειμμα, η Κεντρική Τράπεζα εγγυάται ότι θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της.
-

Κάπου εδώ θα πρέπει να τονισθεί ότι από το 2008 και με την ένταξη της Κύπρου στην ζώνη του Ευρώ η Κυπριακή Κεντρική Τράπεζα είναι υπόλογη στη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αφού όλες οι κατευθυντήριες γραμμές και εντολές για τον τρόπο λειτουργίας των κυπριακών τραπεζών έρχονται κατά βάση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ουσιαστικά ο ρόλος της Κυπριακής Κεντρικής Τράπεζας έχει κατά ένα τρόπο περιοριστεί σε σχέση με πριν.

Όσον αφορά τις εμπορικές τράπεζες, αποστολή τους είναι να εξυπηρετούν και να ικανοποιούν τις συναλλαγματικές ανάγκες των καταναλωτών. Πιο συγκεκριμένα οι εμπορικές τράπεζες έχουν ως αποστολή:

- Να λειτουργούν ως διαμεσολαβητές μεταξύ αποταμιευτών και επενδυτών.
- Να επηρεάζουν την προσφορά χρήματος.
- Να διακρατούν ένα ποσό από τις καταθέσεις ως ρευστά διαθέσιμα το οποίο ποσό έχει καθοριστεί από την Κεντρική Τράπεζα και το υπόλοιπο να έχει την δυνατότητα δανεισμού του.

5.2.Κυπριακες Τράπεζες

Τράπεζα Κύπρου

Πρόκειται για την πιο μεγάλη τράπεζα της χώρας η οποία ιδρύθηκε το 1899 με το όνομα «Ταμιευτήριο Λευκωσίας» . Το 1912 μετονομάστηκε σε «Τράπεζα Κύπρου». Το 1943 ήταν η χρονιά που η τράπεζα συγχωνεύτηκε με άλλα τραπεζικά ιδρύματα άλλων πόλεων και υιοθέτησε σαν έμβλημα της το αρχαίο κυπριακό νόμισμα με την επιγραφή "Κοινόν Κυπρίων".

Με τη πάροδο των ετών η Τράπεζα ιδρύει οργανισμούς οι οποίοι είναι γνωστοί μέχρι και σήμερα όπως οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου (1951), του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Τράπεζας Κύπρου (1964), του Κυπριακού Οργανισμού Επενδύσεων και Αξιών (CISCO) (1982), όπως επίσης και της ασφαλιστικής εταιρείας ζωής EuroLife.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η τράπεζα έκανε ανοίγματα στο εξωτερικό είτε ανοίγοντας υποκαταστήματα στη χώρα που δραστηριοποιείτο είτε ιδρύοντας γραφείο αντιπροσωπίας. Ελλάδα, Αγγλία, Ρωσία, Αυστραλία, Νότιο Αφρική, Καναδάς, Ρουμανία και Channel Islands είναι κάποιες από αυτές τις χώρες.

Η πρόσφατη οικονομική κρίση που πέρασε η Κύπρος επηρεαζόμενη από την παγκόσμια οικονομική στοιχίση στην τράπεζα και πολύ περισσότερο στοίχισε στους πελάτες της τράπεζας με αποτέλεσμα να χάσει αρκετά από την φήμη της και την φερεγγυότητα της απέναντι στο κυπριακό λαό και τους επενδυτές.

Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί ότι μετά τις αποφάσεις του Eurogroup τον Μάρτιο του 2013 η τράπεζα απορρόφησε όλες τις εργασίες της Λαϊκής Τράπεζας.

Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα

Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα ιδρύθηκε το 1937. Είναι ο κεντρικός φορέας των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων, μέσω των οποίων παρέχει ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών. Η Κυπριακή Δημοκρατία κατέχει το 77,34% των μετοχών της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας, το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης το 21,88% και η Συνεργατική Κεντρική Εταιρεία Συμμετοχών το 0,78%, εκπροσωπώντας τις Συνεργατικές Εταιρείες μέλη της. Διαθέτει το μεγαλύτερο δίκτυο καταστημάτων και ATM στην Κύπρο και είναι η πρώτη τράπεζα σε καταθέσεις κατοίκων εσωτερικού. Εργοδοτεί συνολικά 2.700 άτομα.

Ελληνική Τράπεζα

Η Ελληνική Τράπεζα είναι δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα του νησιού, ιδρύθηκε το 1976 και αριθμεί περίπου 60 υποκαταστήματα σε όλη την Κύπρο. Σε ολόκληρο τον όμιλο εργάζονται περισσότεροι από 1500 εργαζόμενοι. Διαθέτει γραφεία αντιπροσωπείας σε 4 χώρες, τη Ρωσία, την Ουκρανία, την Νότιο Αφρική όπως επίσης και στην Ελλάδα. Αξίζει να σημειωθεί ότι μέχρι και το 2014 ένας από τους βασικότερους μετόχους του ομίλου ήταν και η εκκλησία της Κύπρου.

Eurobank Κύπρου

Η Eurobank Κύπρου άρχισε τις εργασίες της στην Κύπρο το 2007. Ειδικεύεται στο Corporate Banking και στο International Business Banking και είναι εδώ που διαφέρει από τις άλλες τράπεζες που προαναφέραμε αφού το πελατολόγιο της εταιρείας συγκεντρώνεται μόνο σε επιχειρήσεις και στο άνοιγμα και διαχείριση εταιρικών λογαριασμών.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι σύμφωνα με την κεφαλαιακή δομή της τράπεζας η Eurobank Κύπρου δεν έχει καμία εξάρτηση από την μητρική τράπεζα η οποία έχει βάση την Ελλάδα, την Eurobank Εργασίας ΑΕ.

Astro Bank (Τράπεζα Πειραιώς)

Η μέχρι πρότινος γνωστή σε όλους μας Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου μετονομάστηκε μόλις πριν κάποιους μήνες σε Astro Bank. Η Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου αγοράστηκε τον προηγούμενο Δεκέμβριο από όμιλο διεθνών επενδυτών. Ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς συμμετέχει στη νέα τράπεζα με ποσοστό 17.6%.

Η τράπεζα άρχισε τις δραστηριότητες της στην Κύπρο το 2008 ενώ ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς έχει έδρα την Ελλάδα.

RCB Russian Commercial Bank

Η RCB συγκαταλέγεται στις μεγάλες τράπεζες του τόπου, ιδρύθηκε το 1995 ως Russian Commercial bank και το 2013 μετονομάστηκε σε RCB. Έχει ως βάση της την Λεμεσό ενώ διαθέτει υποκαταστήματα σε όλες τις υπόλοιπες πόλεις της Κύπρου όπως και στο Λουξεμβούργο. Διαθέτει επίσης γραφεία αντιπροσωπείας σε Μόσχα και Λονδίνο.

Ένα από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της τράπεζας είναι και ο Χριστόφορος Πισσαρίδης κάτοχος Νόμπελ στα οικονομικά.

Alpha Bank

Η παρουσία της Alpha Bank στην Κύπρο ξεκινάει το 1998 με την εξαγορά 100% των μετοχών της Lombard Natwest Bank, η οποία μετονομάζεται σε Alpha Bank Limited και αργότερα σε Alpha Bank Cyprus Ltd.

Το 2015 Η Alpha Bank Cyprus ολοκληρώνει τη διαδικασία συγχωνεύσεως της με την Emporiki Bank - Cyprus.

CDB Bank

Η CDB Bank (Cyprus Development Bank) ιδρύθηκε το 1963 ως δημόσια εταιρεία με σκοπό να προωθήσει την οικονομική ανάπτυξη στο νησί μέσω της μεταφοράς και κατανομής των περιορισμένων ανθρώπινων και χρηματικών πόρων που υπήρχαν την περίοδο εκείνη.

Το 2009 η τράπεζα αποφασίζει να αλλάξει προφίλ και στρατηγική επικεντρώνοντας τις δραστηριότητες της στο Corporate Banking.

6.Κούρεμα

6.1.Εισαγωγή

Αναμφίβολα αυτό που στιγμάτισε περισσότερο από όλα το κυπριακό χρηματοπιστωτικό σύστημα την τελευταία δεκαετία είναι το κούρεμα των κυπριακών καταθέσεων τον Μάρτιο του 2013.

Πώς φτάσαμε όμως στο κούρεμα; μια λύση που πραγματοποιήθηκε για πρώτη ίσως και τελευταία φορά στους κόλπους της Ευρωζώνης από τον καιρό της ίδρυσης της ;

6.2Η πορεία προς το κούρεμα.

Λίγα χρόνια πριν από την έναρξη της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης οι κυπριακές τράπεζες έριξαν το βάρος τους στο χρηματοπιστωτικό τομέα και πιο συγκεκριμένα στην προσέλκυση ξένων κεφαλαίων στο νησί. Αυτό επιτεύχθηκε μέσα από τα υψηλά καταθετικά επιτόκια τα οποία ήταν σημαντικά μεγαλύτερα από το μέσο όρο των επιτοκίων στην υπόλοιπη Ευρώπη. Το κυπριακό τραπεζικό σύστημα γιγαντώθηκε τόσο που το 2010 έφτανε σχεδόν να είναι 10 φορές μεγαλύτερο από το ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν) της χώρας.

Οι ανισορροπίες δεν άργησαν να εμφανιστούν αφού λόγω αυτής της μεγάλης εισροής κεφαλαίων στις κυπριακές τράπεζες, οι τράπεζες είχαν την ευκαιρία να δανείζουν σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις αλόγιστα αγνοώντας τους κινδύνους που εγκυμονούσαν από αυτές τις λάθος πρακτικές. Φυσικά οι κίνδυνοι παραμόνευαν και από την μεριά των δανειζόμενων αφού το χρέος τους μεγάλωνε κάνοντας τους πιο ευάλωτους. Άξιο αναφοράς είναι και το γεγονός ότι την περίοδο εκείνη οι δανειζόμενοι δανείζονταν με πολύ υψηλά επιτόκια κάνοντας πολλούς από αυτούς μεσούσης της παγκόσμιας αλλά και της εγχώριας οικονομικής κρίσης να αδυνατούν να αποπληρώσουν τα δάνεια τους.

Εκτός από τους λάθος χειρισμούς των κυπριακών τραπεζών μέσα στην χώρα, λάθος χειρισμοί έγιναν και στο εξωτερικό και πιο συγκεκριμένα στην Ελλάδα αφού το άνοιγμα υποκαταστημάτων από κυπριακές τράπεζες και η συνεχής προσπάθεια μεγέθυνσης (Τράπεζα Κύπρου και Λαϊκή Τράπεζα) σε μια χώρα η οποία περνούσε μια μεγάλη

οικονομική κρίση αποδείχτηκε εκ του αποτελέσματος μια λάθος επιλογή. Επιστέγασμα αυτής της λάθος επιλογής ήταν το κούρεμα των ελληνικών ομολόγων (PSI - Private Sector Involvement) με σκοπό την αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους που είχε σαν αποτέλεσμα ένα σοβαρό πλήγμα στις κυπριακές τράπεζες αφού ήταν κάτοχοι ενός μεγάλου αριθμού ελληνικών ομολόγων. Πιο συγκεκριμένα η ζημιά από το κούρεμα των ελληνικών ομολόγων ήταν 4.2 δισεκατομμύρια (1.6 δις για την Τράπεζα Κύπρου και 2.6 δις για την Λαϊκή Τράπεζα) ένα ποσό που αναλογούσε την περίοδο εκείνη στο 25% του ΑΕΠ της Κύπρου.

Όλα όσα περιεγράφηκαν πιο πάνω είχαν σαν αποτέλεσμα την δημιουργία ζημιών για τις κυπριακές τράπεζες και κατά συνέπεια την σημαντική μείωση της ρευστότητας όπως επίσης και της κεφαλαιακής δομής των κυπριακών τραπεζών.

Παράλληλα ο δείκτης δανείων προς καταθέσεις άρχισε να αυξάνεται απειλητικά και οι διεθνείς οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης άρχισαν να υποβαθμίζουν την πιστοληπτική ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας όπως και των κυπριακών τραπεζών με αποτέλεσμα τον αποκλεισμό από τις διεθνείς αγορές. Ένας αποκλεισμός που με απλά λόγια σήμαινε ότι η χώρα δεν μπορούσε να χρηματοδοτηθεί από τις διεθνείς αγορές με σκοπό να ανταπεξέλθει στις δυσκολίες που είχε απέναντι της.

Το φθινόπωρο του 2011 η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου αποφασίζει την χορήγηση ELA (Emergency Liquidity Assistance) στην Λαϊκή Τράπεζα αφού η δεύτερη αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα ρευστότητας αδυνατώντας να εξυπηρετήσει από μόνη της τις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Οι επόμενοι μήνες που ακολούθησαν έκανα την όλη κατάσταση ακόμη πιο δύσκολη για την Λαϊκή τράπεζα αφού η επιδείνωση της οικονομίας της Ελλάδας με τις παράλληλες υποβαθμίσεις για την τράπεζα στην Κύπρο από τους ξένους οίκους αξιολόγησης αύξαναν την παροχή ELA. Αρκεί να πούμε ότι από τον Σεπτέμβριο του 2011 μέχρι και τους πρώτους μήνες του 2013 η Λαϊκή Τράπεζα είχε αντλήσει κοντά στα 10 δις ELA.

6.3.Μάρτης του 2013

Φτάνουμε στο Μάρτη του 2013 όπου οι αποφάσεις του Eurogroup με την ψήφιση τους από την κυπριακή βουλή θα αλλάξουν μια για πάντα το κυπριακό τραπεζικό σύστημα και τον τρόπο λειτουργίας αυτού.

Η 1^η απόφαση του Eurogroup η οποία λήφθηκε στις 16 του ιδίου μήνα όμως καταψηφίστηκε 3 μέρες μετά από την κυπριακή βουλή έκανε λόγο για καταβολή οικονομικής βοήθειας από το Eurogroup ύψους 10 δις ευρώ με κούρεμα των καταθέσεων 6,75% για καταθέσεις κάτω από €100,000 όπως επίσης κούρεμα καταθέσεων 10% για καταθέσεις άνω των €100,000. Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως η απόφαση από το Eurogroup για κούρεμα καταθέσεων κάτω των €100,000 ερχόταν σε αντίθεση με τον νόμο περί προστασίας των καταθετών αφού όλες οι καταθέσεις κάτω των €100,000 θεωρούνταν ασφαλείς.

Μετά την καταψήφιση της κυπριακή βουλής για τη 1^η απόφαση του Eurogroup ακολουθεί στις 24 Μαρτίου η 2^η απόφαση του Eurogroup. Πριν συνεχίσουμε με τις αποφάσεις που λήφθηκαν στο δεύτερο Eurogroup είναι σημαντικό να τονισθεί ότι οι κυπριακές τράπεζες παρέμειναν κλειστές στο διάστημα μεταξύ των δύο Eurogroup (10 μέρες) για να αποφευχθούν οι αναλήψεις κεφαλαίων από τους καταθέτες όπως επίσης η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα γνωστοποίησε στην Δημοκρατία πως η χορήγηση ELA προς την Λαϊκή θα σταματούσε στις 25 Μαρτίου. Ουσιαστικά με τον τρόπο αυτό η Ευρώπη μεγάλωνε την μόχλευση έναντι στη χώρα και στο τραπεζικό σύστημα αφού χωρίς ELA η Λαϊκή Τράπεζα θα οδηγείτο με ακρίβεια στην χρεοκοπία με τεράστιες αρνητικές επιπτώσεις στις υπόλοιπες τράπεζες και κατά συνέπεια σε όλο το κράτος.

Υπό την σκιά των πιο πάνω αποφασίζετε από το Eurogroup και υπερψηφίζεται από την κυπριακή βουλή διαχωρισμός της Λαϊκής τράπεζας σε καλή και κακή τράπεζα με την καλή να απορροφάτε από την Τράπεζα Κύπρου όπως επίσης απορροφάτε και το χρέος 9 δις το οποίο άντλησε έως και την ημέρα εκείνη η Λαϊκή ως ELA.

6.4. Τα συμφωνηθέντα

Πιο κάτω ακολουθούν τα σημεία τα οποία συμφωνήθηκαν, μεταξύ Ευρώπης και Κύπρου.

1) Η Λαϊκή θα προχωρήσει σε άμεση αναδιάρθρωση με πλήρη συμμετοχή των μετόχων και των κατόχων ομολόγων καθώς και των μη εγγυημένων καταθέσεων.

2) Η Λαϊκή θα διαχωριστεί σε καλή και κακή τράπεζα. Η κακή τράπεζα θα κλείσει εν καιρώ.

3) Με την πάροδο κάποιου διαστήματος η καλή τράπεζα θα απορροφηθεί από την Τράπεζα Κύπρου. Το χρέος ύψους 9 δις της Λαϊκής προς τον ΕΛΑ θα μεταφερθεί στην Τράπεζα Κύπρου. Μόνο οι καταθέσεις άνω των 100.000 ευρώ στην Τράπεζα Κύπρου θα παραμείνουν παγωμένοι έως την ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης.

4) Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα παρέχει ρευστότητα στην Τράπεζα Κύπρου βάσει των σχετικών κανονισμών.

5) Η Τράπεζα Κύπρου θα ανακεφαλαιοποιηθεί μέσω κουρέματος των μη ασφαλισμένων καταθέσεων άνω των 100.000 ευρώ.

6) Η απόδοση θα είναι τέτοια που θα επιτρέπει απόδοση ύψους 9% με την ολοκλήρωση του προγράμματος.

7) Όλοι οι καταθέτες κάτω των 100.000 ευρώ θα είναι πλήρως ασφαλισμένοι σύμφωνα με τις πρόνοιες της Ε.Ε.

8) Τα 10 δισεκατομμύρια δεν θα χρησιμοποιηθούν για την ανακεφαλαιοποίηση των δύο τραπεζών.

7.CAMEL ratings system

7.1.Εισαγωγή

Η ανάλυση CAMEL ή αλλιώς CELS είναι ένα σύστημα αξιολόγησης των τραπεζικών ιδρυμάτων το οποίο προέρχεται από την Ηνωμένες Πολιτείες με σκοπό να χαρακτηρίσει την συνολική κατάσταση μιας τράπεζας .

Τα συστατικά των τραπεζών τα οποία μπαίνουν κάτω από το μικροσκόπιο αυτής της **(CAMEL)** αξιολόγησης είναι:

- 1.Κεφαλαική επάρκεια. (**C**apital adequacy)
- 2.Περιουσιακά στοιχεία (**A**ssets)
3. Δυνατότητα διαχείρισης (**M**anagement Capability)
4. Κέρδη (**E**arnings)
5. Ρευστότητα. (**L**iquidity)

Πριν αρχίσουμε με την ανάλυση των πιο πάνω βασικών συστατικών στοιχείων των τραπεζικών ιδρυμάτων θα κάνουμε μια πρώτη ανάλυση μέσω του πρώτου γραφήματος το οποίο θα αφορά τα καθαρά κέρδη (Net Income) των τραπεζών.

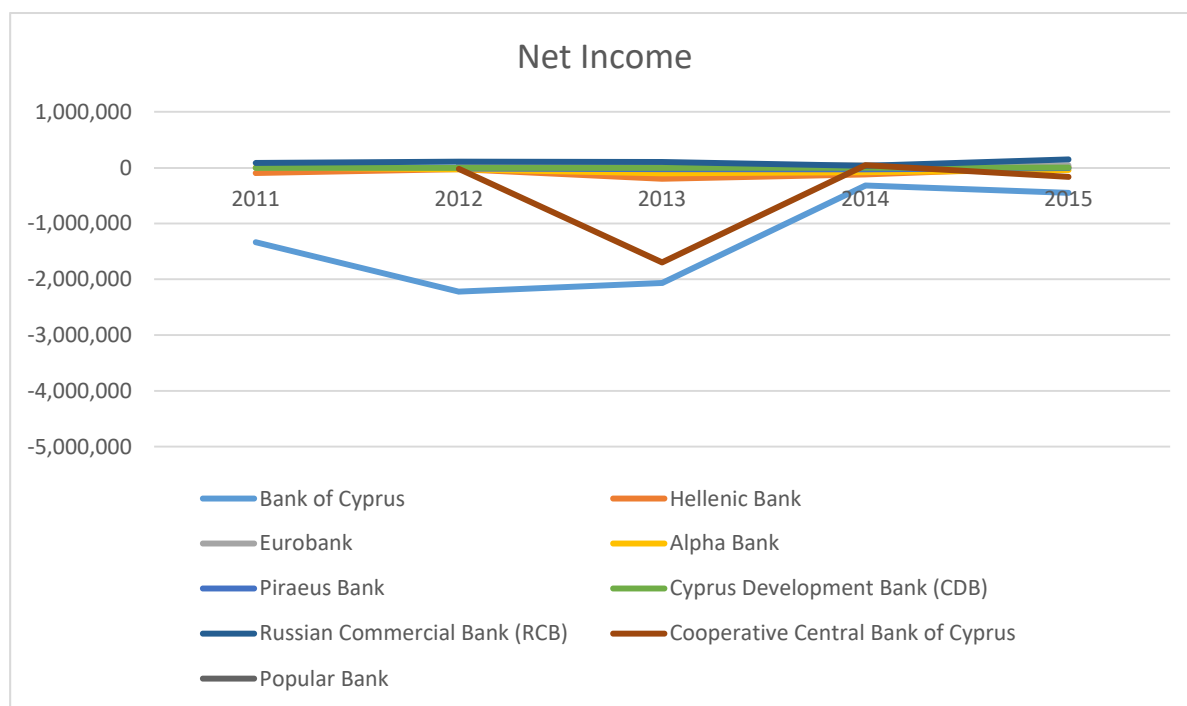
**Οι πίνακες όπως και τα γραφήματα εκφράζονται σε χιλιάδες Ευρώ.*

*** Σε κάποιες από τις τράπεζες δεν κατέστη δυνατό η συλλογή δεδομένων για όλες τις εξεταζόμενες χρονιές.*

7.2. Net Income (Καθαρά Έσοδα)

Net Income

	2015	2014	2013	2012	2011
	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Bank of Cyprus	-454,302	-321,377	-2,068,095	-2,222,346	-1,336,413
Hellenic Bank	10,480	-123,266	-200,868	-30,064	-98,913
Eurobank	39,101	38,552	35,005	48,365	
Alpha Bank	-44,729	-83,143	-103,864	-31,185	2,687
Piraeus Bank	-9,575	-31,986	-27,807	-18,966	
Cyprus Development Bank (CDB)	-290	-2,786	-6,186	-5,799	-6,393
Russian Commercial Bank (RCB)	144,949	31,073	100,604	105,130	82,162
Cooperative Central Bank of Cyprus	-165,603	41,201	-1,697,694	-23,763	
Popular Bank					-4,466,759

Όπως παρατηρούμε τα περισσότερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα παρουσιάζουν σημαντικές απώλειες κατά την περίοδο την οποία εξετάζουμε. Σημαντικές ζημιές που ξεπερνούν το 1 Δις βλέπουμε να παρουσιάζουν μεγάλες τράπεζες της χώρας όπως η Τράπεζα Κύπρου, η Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα όπως φυσικά και η Λαϊκή Τράπεζα η οποία για το 2011 κατέγραψε ζημιές κοντά στα 4,5 Δις, μια χρόνια πριν από το κλείσιμό της και την απορρόφηση της από την Τράπεζα Κύπρου. Εξάιρεση αποτελεί η Eurobank, η RCB Bank και η Ελληνική Τράπεζα (για το έτος 2015) που σε αντίθεση με τις υπόλοιπες τράπεζες, σημειώνουν κέρδη.

Για τον λόγο αυτό μας δίνεται ακόμη ένα κίνητρο για να κάνουμε ένα βήμα παραπέρα και να χρησιμοποιήσουμε την ανάλυση CAMEL με σκοπό να κατανοήσουμε σε μεγάλο βαθμό την κατάσταση των κυπριακών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και φυσικά την τραπεζική τους φερεγγυότητα.

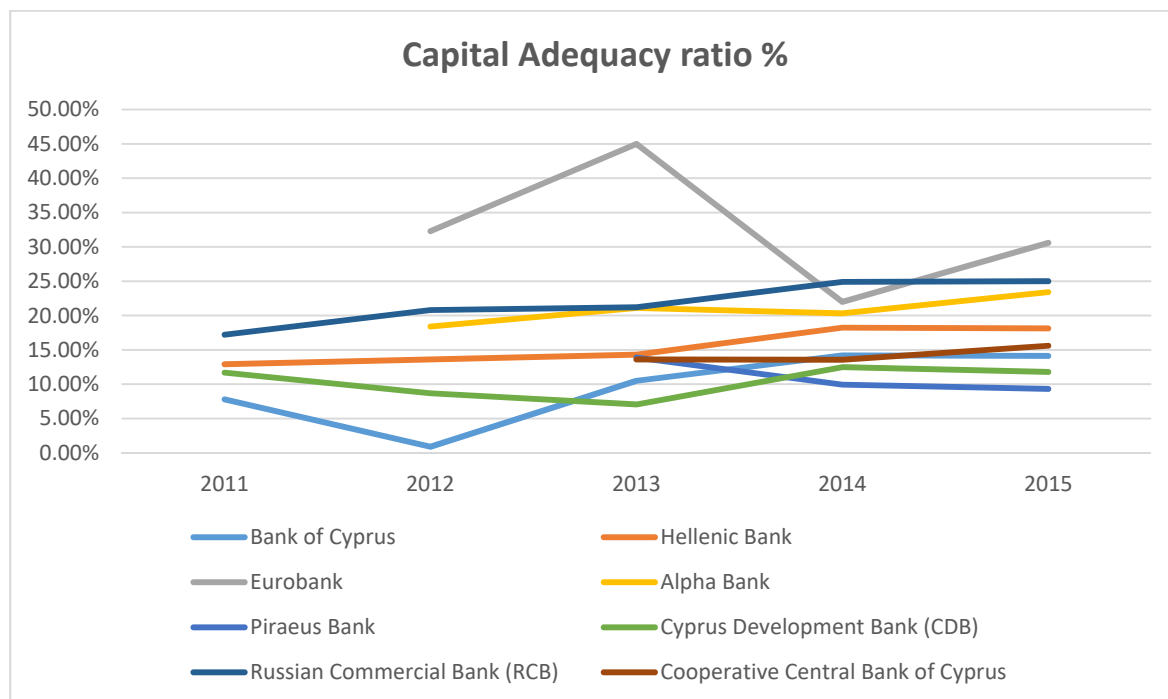
7.3.Capital Adequacy ratio (Κεφαλαιακή επάρκεια)

$$\text{Capital Adequacy ratio: CAR} = \frac{\text{Tier 1 capital} + \text{Tier 2 capital}}{\text{Risk weighted assets}}$$

Με τον πιο πάνω όρο εννοούμε τον εκ του νόμου υποχρεωτικής ελάχιστης κεφαλαιακής επάρκειας που μια τράπεζα ή άλλο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα πρέπει να διαθέτει.

Capital Adequacy ratio %

	2015	2014	2013	2012	2011
Bank of Cyprus	14.12%	14.20%	10.50%	0.90%	7.80%
Hellenic Bank	18.13%	18.23%	14.30%	13.60%	12.90%
Eurobank	30.60%	22.00%	45.00%	32.30%	
Alpha Bank	23.40%	20.30%	21.10%	18.40%	
Piraeus Bank	9.30%	9.93%	13.87%		
Cyprus Development Bank (CDB)	11.77%	12.47%	7.04%	8.69%	11.68%
Russian Commercial Bank (RCB)	25.00%	24.90%	21.20%	20.80%	17.20%
Cooperative Central Bank of Cyprus	15.61%	13.56%	13.60%		

Με βάση τους ρυθμιστικούς κανόνες της Βασιλείας III* το ελάχιστο CAR (Capital Adequacy Ratio) που οι τράπεζες θα πρέπει να έχουν είναι 8%. Ουσιαστικά αν ο λόγος του δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών έναντι των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων (risk weighted assets) είναι κάτω από 8% τότε η τράπεζα διατρέχει σοβαρό κίνδυνο.

Παρατηρώντας τον πιο πάνω πίνακα όπως επίσης και το γράφημα την χρονιά 2012 η Τράπεζα Κύπρου αντιμετώπιζε πολύ σοβαρό πρόβλημα αφού η κεφαλαιακή της επάρκεια (0.9%) ήταν πολύ χαμηλότερη από το επιτρεπτό όριο.

(Βασιλεία III: Είναι μια διεθνής ρυθμιστική αρχή η οποία εισήγαγε μια σειρά μεταρρυθμίσεων με σκοπό την βελτίωση της εποπτείας και διαχείρισης των κινδύνων στον τραπεζικό τομέα.)

7.4. Ποιότητα Ενεργητικού (Asset Quality)

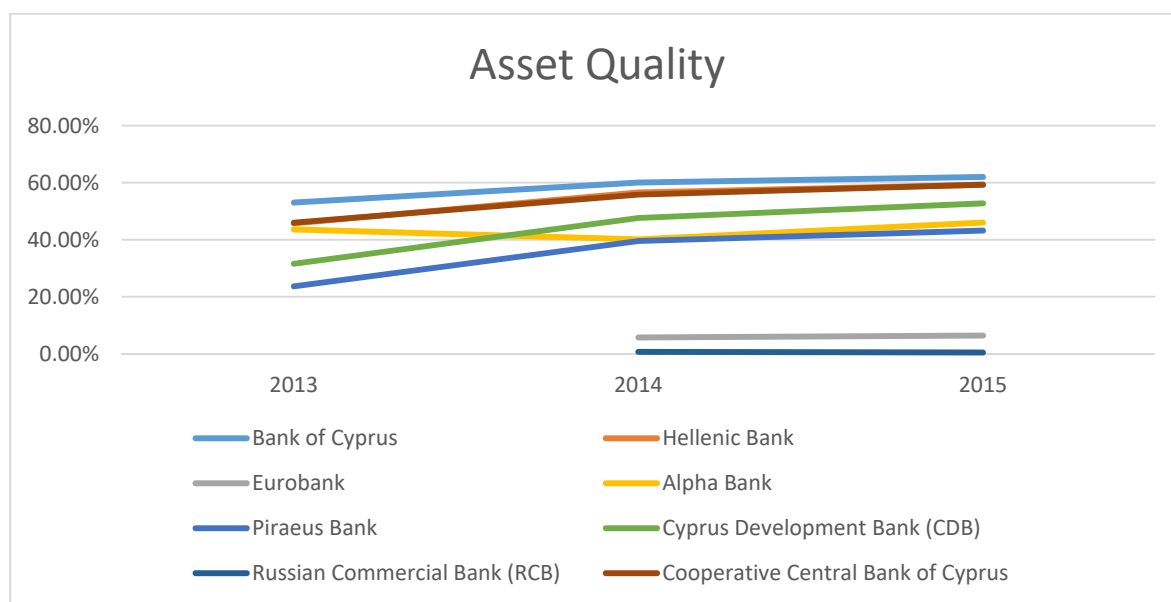
$$\text{Asset Quality} = \frac{\text{Non Performing Loans (NPLs)}}{\text{Gross Loans}} \times 100$$

Η ποιότητα του ενεργητικού βασίζεται στον όγκο των προβληματικών στοιχείων του ενεργητικού, στον όγκο των καθυστερημένων δανείων και δανείων τα οποία έχουν υποστεί αναπροσαρμογή όπως επίσης και στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια σε σχέση με την ικανότητα της τράπεζας να ανταποκριθεί σε αυτά.

Κάνουμε χρήση του δείκτη, Μη-εξυπηρετούμενα Δάνεια / Όγκος Ακαθάριστων Δανείων για να υπολογίσουμε την ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων κάθε τράπεζας. Ο δείκτης μετρά πόσα από τα δάνεια είναι αμφίβολο να αποπληρωθούν. Όσο μικρότερο είναι το αποτέλεσμα που παίρνουμε από αυτό τον δείκτη τόσο το καλύτερο για την τράπεζα.

Asset Quality

	2015	2014	2013
Bank of Cyprus	62.00%	60.00%	53.00%
Hellenic Bank	59.20%	56.60%	45.70%
Eurobank	6.40%	5.70%	
Alpha Bank	46.00%	40.10%	43.60%
Piraeus Bank	43.20%	39.52%	23.67%
Cyprus Development Bank (CDB)	52.70%	47.60%	31.57%
Russian Commercial Bank (RCB)	0.46%	0.66%	
Cooperative Central Bank of Cyprus	59.30%	55.80%	46.00%

Όπως παρατηρούμε το πρόβλημα των Μη- εξυπηρετούμενων δανείων στην Κύπρο αποτυπώνεται με τον καλύτερο τρόπο με τον πιο πάνω πίνακα αφού εκτός από την Eurobank και την RCB Bank οι υπόλοιπες τράπεζες έχουν τιμές αρκετά υψηλές με την Τράπεζα Κύπρου να κατέχει αυτή την αρνητική πρωτιά.

Αν αναλογιστεί κανείς ότι η μεγαλύτερη τράπεζα της χώρας έχει τα μεγαλύτερα ποσοστά όσον αφορά την ποιότητα του ενεργητικού της και κατ' επέκταση μη-εξυπηρετούμενων δανείων οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι τραπεζικό σύστημα έχει ακόμη πολύ δρόμο να διανύσει για να θεωρηθεί ξανά ένα αξιόπιστο και με σωστές βάσεις δομημένο σύστημα.

7.5.Αποτελεσματικότητα διαχείρισης (Management Efficiency).

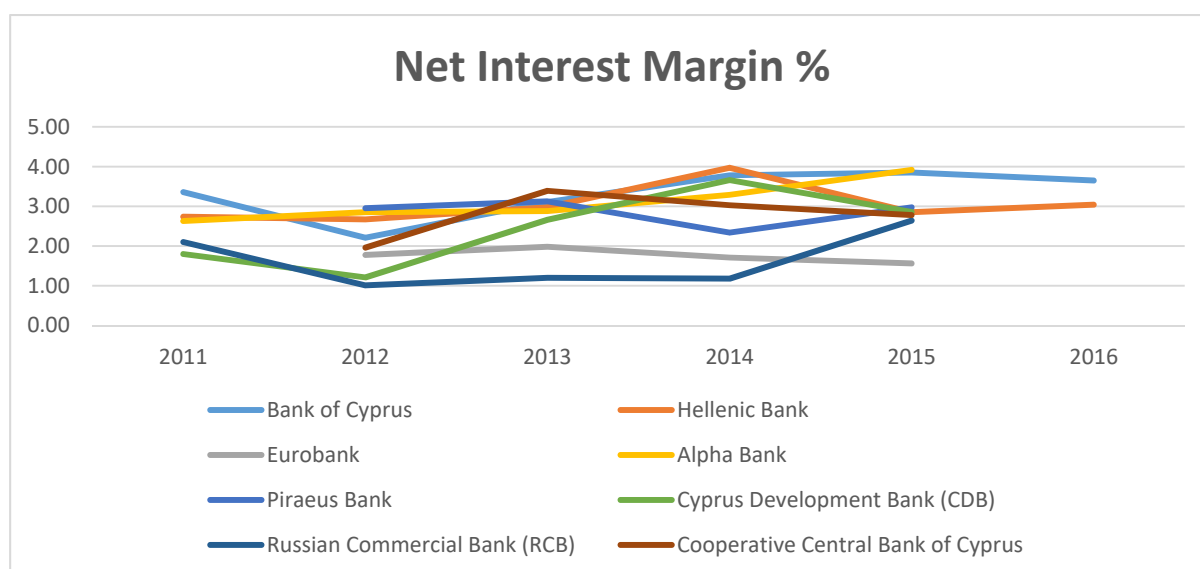
$$\text{Management Efficiency: Net Interest Margin \%} = \frac{\text{Net interest income}}{\text{Total earnings assets}} \times 100$$

Για αυτό τον δείκτη κάνουμε χρήση του Καθαρό Επιτόκιο Περιθωρίου (Net Interest Margin %) με στόχο να μετρήσουμε όσο το δυνατό καλύτερα την ποιότητα διαχείρισης της κάθε τράπεζας.

Στη θέση του αριθμητή τοποθετούμε τα καθαρά έσοδα από του τόκους ενώ στη θέση του παρονομαστή τοποθετούμε τα συνολικά εισοδήματα του ενεργητικού.

Management Efficiency

	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Bank of Cyprus	3.65	3.85	3.78	3.11	2.21	3.36
Hellenic Bank	3.04	2.85	3.97	2.98	2.67	2.74
Eurobank		1.56	1.71	1.98	1.78	
Alpha Bank		3.92	3.29	2.88	2.85	2.63
Piraeus Bank		2.98	2.34	3.12	2.95	
Cyprus Development Bank (CDB)		2.86	3.66	2.66	1.21	1.80
Russian Commercial Bank (RCB)		2.64	1.18	1.20	1.01	2.10
Cooperative Central Bank of Cyprus		2.78	3.03	3.39	1.96	
Popular Bank						2.64

Κατά κανόνα τράπεζες οι οποίες αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα στους κόλπους τους τείνουν το καθαρό επιτόκιο περιθωρίου να είναι υψηλότερο σε σχέση με μια τράπεζα οπου λειτουργεί καλύτερα και πιο μεθοδικά. Αυτό μπορεί να γίνει αντιληπτό μέσω του πίνακα αφού η Τράπεζα Κύπρου, η Alpha Bank και η Κεντρική Συνεργατική έχουν υψηλές τιμές ενώ τράπεζες οι οποίες είναι πιο «υγιείς» όπως η Eurobank και η RCB έχουν χαμηλότερες τιμές.

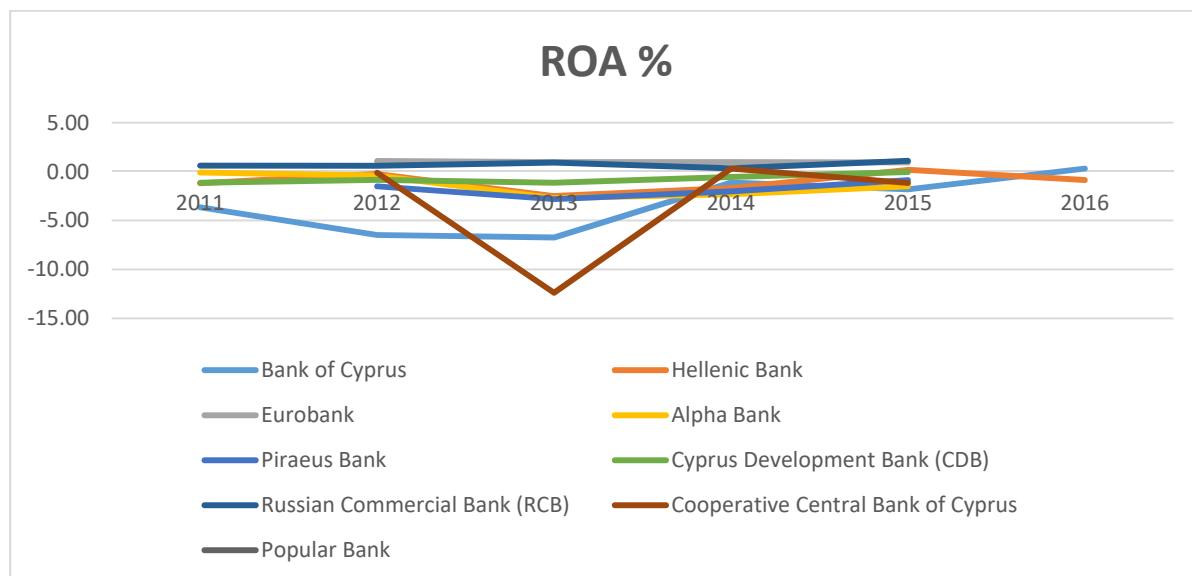
7.6.Ποιότητα Κερδών (Earnings Quality)

$$\text{Earnings Quality: ROA\%} = \frac{\text{Net Income}}{\text{Total Assets}} \times 100$$

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με επαρκή κέρδη είναι πιο σταθερά και κατ' επέκταση πιο ικανά να αντιμετωπίσουν τις δύσκολες συνθήκες τις οποίες μπορεί να συναντήσουν στο κοντινό μέλλον. Κάνουμε χρήση του δείκτη απόδοσης κεφαλαίων (ROA Returns on Funds) ο οποίος ορίζεται με τον λόγο των Καθαρών Εσόδων δια του Συνόλου του Ενεργητικού για να μετρήσουμε αυτή την Ποιότητα Κερδών.

Earnings Quality

	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Bank of Cyprus	0.30	-1.82	-1.13	-6.74	-6.49	-3.65
Hellenic Bank	-0.87	0.17	-1.69	-2.51	-0.26	-1.20
Eurobank		0.92	0.96	0.95	1.08	
Alpha Bank		-1.51	-2.33	-2.73	-0.41	-0.10
Piraeus Bank		-0.88	-2.04	-2.83	-1.52	
Cyprus Development Bank (CDB)		-0.06	-0.56	-1.16	-0.85	-1.15
Russian Commercial Bank (RCB)		1.08	0.32	0.90	0.58	0.59
Cooperative Central Bank of Cyprus		-1.17	0.30	-12.38	-0.13	
Popular Bank						-13.23

Ο δείκτης που μετρούμε την ποιότητα των κερδών ROA% των τραπεζικών ιδρυμάτων έχει πολλές ομοιότητες με τον πρώτο πίνακα της ανάλυσης μας Καθαρά Έσοδα των Τραπεζών(Net Income) αφού ο αριθμητής του ROA είναι τα Καθαρά Έσοδα.

Έτσι, για ακόμα μια φορά βλέπουμε RCB και Eurobank να έχουν θετικό πρόσημο όσον αφορά την ποιότητα των κερδών τους ενώ οι υπόλοιπες τράπεζες ακολουθούν με τα τρία τελευταία χρόνια οι τιμές που τους δίνει ο δείκτης να είναι πολύ καλύτερες από ότι προηγουμένως.

7.7.Δείκτης Ρευστότητας (Liquidity Ratio)

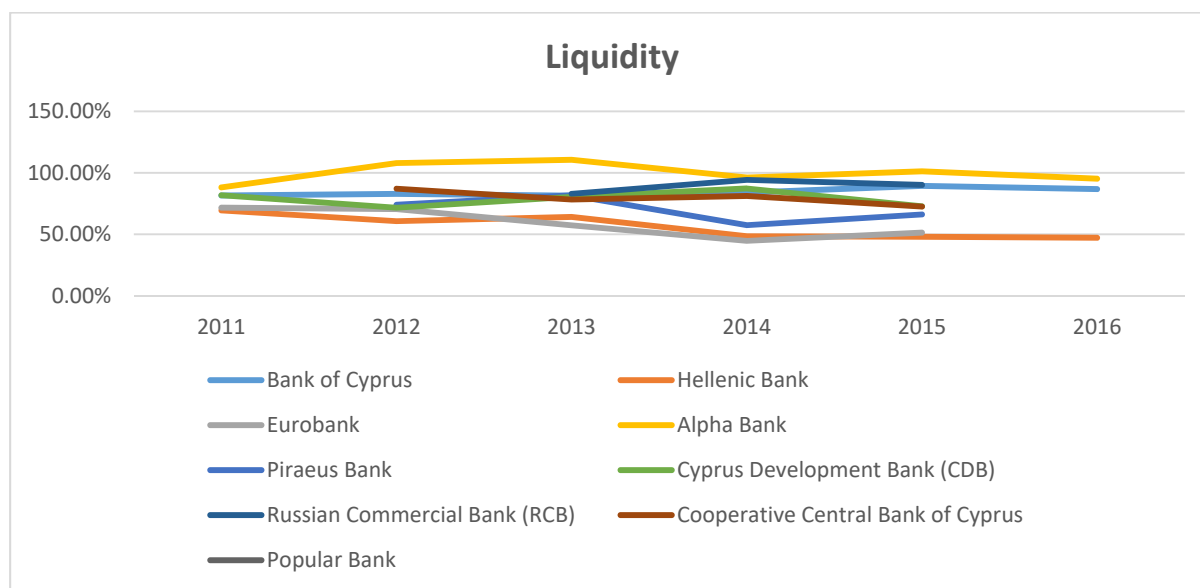
$$Liquidity = \frac{Net\ Loans}{Deposits\ and\ Short\ Term\ Funding} \times 100$$

Ο τελευταίος δείκτης της ανάλυσης αφορά την ρευστότητα των τραπεζών. Η ρευστότητα υπολογίζεται διαιρώντας τα καθαρά δάνεια δια των συνολικών καταθέσεων των τραπεζών.

Όσο πιο υψηλές τιμές μας δίνει ο αριθμοδείκτης τόσο μικρότερη είναι η διαθέσιμη ρευστότητα της τράπεζας.

Liquidity

	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Bank of Cyprus	86.69%	89.33%	83.92%	81.46%	82.85%	81.59%
Hellenic Bank	47.10%	47.94%	48.42%	64.09%	60.73%	69.45%
Eurobank		51.36%	44.69%	57.33%	70.52%	71.66%
Alpha Bank	95.26%	101.19%	96.26%	110.62%	107.97%	88.12%
Piraeus Bank		66.19%	57.40%	81.60%	74.02%	
Cyprus Development Bank (CDB)		72.79%	87.25%	80.49%	71.64%	81.75%
Russian Commercial Bank (RCB)		90.13%	94.35%	83.01%		
Cooperative Central Bank of Cyprus		72.60%	81.10%	78.31%	87.14%	
Popular Bank						82.28%

Με βάση τον πιο πάνω πίνακα διακρίνουμε πως σημαντικό πρόβλημα ρευστότητας έχει η Alpha Bank ενώ αντίθετα Ελληνική Τράπεζα και Eurobank έχουν τις πιο χαμηλές τιμές.

7.8. Συμπεράσματα

Με βάση την ανάλυση που κάναμε πιο πάνω μπορούμε να εξάγουμε κάποια σημαντικά συμπεράσματα. Χωρίς καμία αμφιβολία στην καλύτερη κατάσταση από τις κυπριακές τράπεζες βρίσκεται η Eurobank και η RCB. Οι δύο τράπεζες σημειώνουν κέρδη όπως επίσης και οι αριθμοδείκτες δίνουν θετικές τιμές. Φυσικά το μέγεθος αυτών των τραπεζών δεν είναι το ίδιο με το μέγεθος των μεγάλων τραπεζών της χώρα όπως για παράδειγμα της Τράπεζας Κύπρου όμως το γεγονός πως είχαν να αντιμετωπίσουν την παγκόσμια οικονομική κρίση η οποία χτύπησε και την δική μας χώρα και να βγουν

αλώβητες από αυτήν συνεπάγεται πως τα δύο συγκεκριμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δουλεύουν σωστά πάνω σε γερές βάσεις.

Αν πάμε τώρα στις τράπεζες που αντιμετωπίζουν τα περισσότερα προβλήματα, η Τράπεζα Κύπρου η μεγαλύτερη τράπεζα του νησιού κατέχει δικαιωματικά αυτή την αρνητική πρωτιά. Η τράπεζα προσπαθεί ακόμη να βρει την παλιά της αίγλη αφού η περίοδος του κουρέματος στοίχισε πολύ ακριβά και για την ίδια την τράπεζα περισσότερο θα έλεγα όμως στοίχισε στους πελάτες αυτής. Σίγουρα οι δείκτες της τράπεζας δεν είναι οι ίδιοι όπως πριν τρία ή τέσσερα χρόνια, έχουν βελτιωθεί, όμως ο δρόμος παραμένει μακρύς και δύσκολος. Μπορεί κάποιος να ισχυριστεί ότι δείκτες όπως η ρευστότητα και τα μη-εξυπηρετούμενα δάνεια βρίσκονται σε ελεγχόμενα επίπεδα δεν παύει όμως αυτά τα ελεγχόμενα επίπεδα να είναι πολύ υψηλά.

Άλλες μεγάλες τράπεζες της Κύπρου όπως η Ελληνική Τράπεζα και η Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα χρόνο με τον χρόνο βελτιώνουν τα νούμερα τους και αργά και σταθερά φαίνεται να βρίσκουν φως στο τούνελ της κρίσης. Φυσικά για να επιτευχθεί αυτό οι δύο τράπεζες έκαναν σημαντικές ανακεφαλαιοποιήσεις με την Ελληνική Τράπεζα να δέχεται στους κόλπους της σαν βασικό μέτοχο την Wargaming (εταιρεία Λευκορωσικών συμφερόντων) και η Κεντρική Συνεργατική με την σειρά της να ανακεφαλαιοποιείται σχεδόν ολοκληρωτικά από το Κράτος.

Όσον αφορά τις υπόλοιπες τράπεζες και αυτές με την σειρά τους κάνουν προσπάθειες να ανταπεξέλθουν από την κρίση όμως οι προσπάθειες θα πρέπει να συνεχιστούν και να ενταθούν αφού οι ζημιές παραμένουν και όλοι οι αριθμοδείκτες της ανάλυσης CAMEL χρήζουν βελτίωσης.

8.Μη εξυπηρετούμενα δάνεια

8.1.Εισαγωγή

Μετράμε 4 χρόνια μετά από το κούρεμα του 2013 και χωρίς καμία αμφιβολία το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου δεν έχει κλείσει ακόμη τις πληγές του από τότε. Οι κυπριακές τράπεζες με τους νέους κανόνες που έλαβαν από την Ευρώπη και πιο συγκεκριμένα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Τρόικα κάνουν προσπάθειες με στόχο να επαναφέρουν την σταθερότητα στο τραπεζικό μας σύστημα.

Η πιο μεγάλη πληγή που πρέπει να κλείσουν οι κυπριακές τράπεζες έχει να κάνει με τα Μη- εξυπηρετούμενα Δάνεια και την Αναδιάρθρωση αυτών με σκοπό την μείωση τους και ως φυσικό επακόλουθο την περεταίρω εξυγίανση του όλου τραπεζικού συστήματος στην Κύπρο.

Θα πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι το φαινόμενο του μεγάλου όγκου Μη-Εξυπηρετούμενων δανείων στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα προϋπήρχε αρκετά χρόνια πριν από το κούρεμα. Αυτό όμως δεν αναιρεί ότι τα Μη-Εξυπηρετούμενα δάνεια είναι το πιο μεγάλο πρόβλημα το οποίο θα πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα.

8.2.Μη-εξυπηρετούμενα Δάνεια:

Με τον όρο Μη-εξυπηρετούμενα Δάνεια εννοούμε τα δάνεια για τα οποία έχει καθυστερήσει η αποπληρωμή (του συνόλου ή ενός μέρους) των τόκων ή/και του κεφαλαίου για χρονικό διάστημα πέραν των 90 ημερών

Σημαντική παρατήρηση για την χρονική διάρκεια που ένα δάνειο θεωρείται Μη-εξυπηρετούμενο: η Κεντρική Τράπεζά της Κύπρου τονίζει ότι με βάση την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών όταν ένα δάνειο αναδιρθρώνεται και εξυπηρετείται δεν μεταφέρεται αυτόματα στις εξυπηρετούμενες χορηγήσεις αλλά παραμένει υπό παρακολούθηση στις

μη εξυπηρετούμενες για περίοδο **τουλάχιστον 12 μηνών** ακόμη και αν ο πελάτης πληρώνει χωρίς καθυστερήσεις σύμφωνα με το νέο πρόγραμμα αποπληρωμής.

8.3.Αναδιάρθρωση Δανείων:

Αναδιάρθρωση δανείου είναι ο επανακαθορισμός ενός ή όλων των όρων (επιτόκιο, δόση, διάρκεια) του δανείου έτσι ώστε να συνάδουν με την υφιστάμενη οικονομική του κατάσταση του δανειολήπτη. Ο σκοπός αυτής της αναδιάρθρωσης είναι για να αυξηθούν οι πιθανότητες αποπληρωμής του δανείου χωρίς προβλήματα προς όφελος και των δύο, τράπεζας και δανειολήπτη.

8.4.Πίνακες

Συγκεντρωτικοί δείκτες για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα (εξαιρουμένων των εργασιών εξωτερικού των Κυπριακών πιστωτικών ιδρυμάτων)

	31/12/2016	30/9/2016	30/6/2016	31/3/2016	31/12/2015	30/9/2015	31/12/2014
	%	%	%	%	%	%	%
Συνολικές χορηγήσεις με καθυστέρηση > 90 ημερών / Συνολικές χορηγήσεις	34,3	36,2	36,9	37,1	36,1	38,7	38,5
Συνολικές μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις / Συνολικές χορηγήσεις	47,0	48,7	49,5	48,4	45,8	47,8	47,8
Συνολικές προβλέψεις / Συνολικές μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις	41,2	38,8	38,1	37,2	37,5	34,2	32,8

Συνοπτικά συγκεντρωτικά στοιχεία για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα (εξαιρουμένων των εργασιών εξωτερικού των Κυπριακών πιστωτικών ιδρυμάτων)

	31/12/2016	30/9/2016	30/6/2016	31/3/2016	31/12/2015	30/9/2015	31/12/2014
	€εκατ.	€εκατ.	€εκατ.	€εκατ.	€εκατ.	€εκατ.	€εκατ.
Συνολικές χορηγήσεις	50.361	49.593	49.950	53.122	58.187	57.179	57.224
Συνολικές χορηγήσεις με καθυστέρηση > 90 ημερών	17.288	17.973	18.450	19.681	20.994	22.105	22.015
Συνολικές μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις	23.673	24.125	24.703	25.699	26.669	27.333	27.328
Συνολικές χορηγήσεις που αναδιρθρώθηκαν	13.390	13.590	13.700	13.894	14.154	13.956	12.860
εκ των οποίων, εκείνες που παραμένουν στις μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις	9.701	10.067	10.238	10.594	10.718	10.407	9.234
Συνολικές προβλέψεις	9.744	9.348	9.398	9.547	10.001	9.352	8.974

*Οι πίνακες όπως έχουν δημοσιευθεί από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στις 21 Μαρτίου 2017

Ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPLs ratio) για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου τον Δεκέμβριο του 2014 ήταν στο 47.8% σε σχέση με τις συνολικές χορηγήσεις, ενώ ένα χρόνο μετά παρουσιάστηκε μείωση της τάξεως των δύο ποσοστιαίων μονάδων, 45.8% για τον Δεκέμβριο του 2015. Με την βοήθεια του δεύτερου πίνακα αυτή η μείωση μεταφράζεται σε 659 εκατομμύρια Ευρώ. Μέσα στην ίδια περίοδο οι συνολικές χορηγήσεις αυξήθηκαν κατά 963 εκατομμύρια, από 57.224 εκατ. που ήταν τον Δεκέμβριο του 2014 σε 58.187 εκατ. για τον Δεκέμβριο του 2015.

Μετά από σημαντικές αυξήσεις που είχαμε κατά την διάρκεια του 2016 ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPLs ratio) σε σχέση με τις συνολικές χορηγήσεις έκλεισε για το έτος στο 47% και μια αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά 1.2%. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι οι συνολικές χορηγήσεις μειώθηκαν σημαντικά από τον Δεκέμβριο του 2015 στο Δεκέμβριο του 2016 και πιο συγκεκριμένα από 58.187 εκατ. που ήταν το 2015, το 2016 είναι 50.361 εκατ. Αυτή η μείωση έχει άμεση αντανάκλαση στα μη-εξυπηρετούμενα δάνεια αφού το 47% που προαναφέραμε μεταφράζεται σε 23.673

εκατ. Αυτό σημαίνει ότι τα Μη-εξυπηρετούμενα δάνεια μειώθηκαν μέσα σε ένα χρόνο κατά 2.996 εκατ., χωρίς να σημαίνει ότι το πρόβλημα δεν παραμένει ως έχει, αφού το ποσοστό Μη-εξυπηρετούμενων δανείων έναντι συνολικών χορηγήσεων παραμένει σε υψηλά επίπεδα.

Όσον αφορά τον δείκτη κάλυψης αυτός αυξήθηκε στο 41,2% στο τέλος Δεκεμβρίου σε σύγκριση με 37,5% στο τέλος Δεκεμβρίου του 2015.

Όπως η ίδια η Κεντρική Τράπεζα αναφέρει, «Η καθοδική πορεία των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων οφείλεται σε αυξημένες αποπληρωμές, αναδιρθρώσεις που ολοκληρώνονται με επιτυχία με το πέρας της περιόδου παρακολούθησης και επανεπεντάσσονται στην κατηγορία των εξυπηρετούμενων χορηγήσεων, διαγραφές καθώς και διευθετήσεις χρέους μέσω ανταλλαγής με ακίνητη περιουσία που αναμένεται να οδηγηθεί προς πώληση με σκοπό την ταχύτερη είσπραξη εσόδων»

Η ανακοίνωση της ΚΤΚ συνεχίζει λέγοντας ότι «Σε σχέση με τις αποπληρωμές μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων μέσω διακανονισμού που αφορούν ή περιλαμβάνουν απόκτηση ακίνητης περιουσίας/μετοχών έναντι χρεών από τα πιστωτικά ιδρύματα, παρατηρείται ότι οι διευθετήσεις αυτές εφαρμόζονται κυρίως στην περίπτωση μεγάλων επιχειρήσεων»

Χωρίς καμία αμφιβολία, προσπάθεια των τραπεζών είναι η μείωση αυτών των προβληματικών δανείων μέσω της αναδιάρθρωσής τους. Όπως καταλαβαίνουμε από τα στοιχεία της ΚΤΚ ο όγκος των Μη-εξυπηρετούμενων είναι σημαντικά μεγάλος και ο δρόμος για την εξομάλυνση τους παραμένει μακρύς και δύσκολος αφού εκτός από τους πελάτες που παρουσιάζονται συνεργάσιμοι απέναντι στις τράπεζες και προχωρούν στην αναδιάρθρωση των δανείων τους με στόχο την αποπληρωμή τους, υπάρχουν και οι πελάτες που είτε για οικονομικούς λόγους ή είτε από δική τους άρνηση δεν συνεργάζονται με τις τράπεζες για να βρεθεί η χρυσή τομή για τα δικά τους μη-εξυπηρετούμενα δάνεια.

9.Επίλογος

Κατά γενική ομολογία η οικονομία στο σύνολο της έχει αλλάξει κατά πολύ τα τελευταία χρόνια. Αυτό γιατί, οι μεταβλητές που υπάρχουν και καθορίζουν το οικονομικό πλαίσιο έχουν αυξηθεί τόσο πολύ που κανείς δεν μπορεί να προβλέψει με σιγουριά το μέλλον της παγκόσμιας οικονομίας που επηρεάζει κατά μεγάλο βαθμό την εγχώρια οικονομία και κατ' επέκταση το κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Το μόνο σίγουρο είναι πως αυτές οι προβλέψεις που αφορούν την οικονομία ή καλύτερα οι μακροοικονομικές προβλέψεις είναι αρνητικές, αυτό που δεν ξέρουμε είναι πόσο αρνητικές είναι.

Το κυπριακό τραπεζικό σύστημα έδειξε τα προηγούμενα 15 χρόνια ότι είναι ικανό για το καλύτερο είναι ικανό όμως και για το χειρότερο. Αναμφίβολα οι τράπεζες μας σήμερα είναι καταρτισμένες με πολύ ικανό έμπυχο δυναμικό και σε συνδυασμό με τις εμπειρίες των τελευταίων ετών μπορεί να κτίσει ένα ισχυρό τραπεζικό σύστημα όπως περηφανευόμασταν ότι είχαμε 15 χρόνια πριν. Επειδή το τραπεζικό σύστημα της χώρας είναι σχετικά μικρό σε μέγεθος σε σχέση με τα άλλα κράτη το κάνει ευέλικτο και σε συνδυασμό με την ικανότητές όπως προανέφερα των στελεχών του είμαι αισιόδοξος πως οι τράπεζες της χώρας θα βγουν μια και καλή από την κρίση.

Υπάρχει πάντα όμως ένα αλλά, για να πετύχει η ανοικοδόμηση των κυπριακών τραπεζών θα πρέπει να αλλάξει μια για πάντα η «κουλτούρα» που επικρατούσε μέχρι πρότινος στους κόλπους των κυπριακών τραπεζών. Για να γίνω πιο συγκεκριμένος, το ρίσκο για οποιαδήποτε ενέργεια επιχειρούν οι τράπεζες της Κύπρου θα πρέπει να ελαχιστοποιείται στο μέγιστο δυνατό. Κάθε νέα κίνηση που πραγματοποιεί μια από τις τράπεζες μας θα πρέπει να αναλύεται διεξοδικά, είτε έχει να κάνει με μια αγορά ομολόγων, είτε έχει να κάνει με μια αγορά ενός πακέτου μετοχών είτε έχει να κάνει με μια απλή χορήγηση δανείου. Σκοπός, κάθε ενέργεια-πράξη να πραγματοποιείται με το ελάχιστο δυνατό ρίσκο. Ελαχιστοποιώντας το ρίσκο της ενέργειας στην οποία θα προβείς ελαχιστοποιείται και ο κίνδυνος έτσι ώστε όταν επέλθει ένα αναπόφευκτο αρνητικό γεγονός ο βαθμός έκθεσης σου σε αυτό τον κίνδυνο να είναι ο μικρότερος δυνατός.

Όπως είπαμε οι εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν τον τραπεζικό σύστημα είναι πάρα πολλοί και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να τους επηρεάσεις. Υπάρχουν όμως

και οι εσωτερικοί παράγοντες οι οποίοι μπορούν να επιφέρουν ζημιά. Τρανό παράδειγμα τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια που κάναμε λόγο στο προηγούμενο κεφάλαιο. Το νοικοκύρεμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων επιβάλλεται όπως τακτοποιηθεί άμεσα για το καλύτερο όχι μόνο ενός τραπεζικού οργανισμού μεμονωμένα αλλά για το καλό όλου του κυπριακού τραπεζικού συστήματος. Όπως κάθε σύστημα εξ ορισμού του τα στοιχεία που το αποτελούν αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους, έτσι και στο τραπεζικό σύστημα. Φτάνει αυτές οι αλληλεπιδράσεις να έχουν θετικό πρόσημο με σκοπό την καλυτέρευση των συνθηκών όλων των τραπεζών που συνυπάρχουν στο σύστημα.

Δυστυχώς ή ευτυχώς ζούμε σε ένα καπιταλιστικό σύστημα που απαιτεί ένα υγιές και δυνατό τραπεζικό σύστημα μέσα από το οποίο θα προσδίδεται σταθερότητα και ασφάλεια στο κράτος που ζούμε. Χώρες με αποδυναμωμένο τραπεζικό σύστημα κινδυνεύουν άμεσα. Η βελτίωση του τραπεζικού μας συστήματος θα πρέπει να γίνει όχι μόνο για το καλό των τραπεζών αλλά για το καλό όλων μας.

Βιβλιογραφία και Διαδικτυακές πηγές:

1. Σαπουντζόγλου Γ. και Πεντότης Χ. 2009. *Τραπεζική Οικονομική*. 1^η Έκδοση. Αθήνα: Μπένου Γ.
2. Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, Financial Reports, [online] Available at: <http://www.coopbank.com.cy/en/financialreports/>
3. Τράπεζα Κύπρου, Οικονομικές Καταστάσεις, [online] Available at: <http://www.bankofcyprus.com/el-GR/investor-relations/reports-presentations-gr/financial-results/>
4. AstroBank, Οικονομικές Καταστάσεις, [online] Available at: <http://www.astrobank.com/Default.aspx?lang=1&id=16513&nt=19>
5. Ελληνική Τράπεζα, Οικονομικές Καταστάσεις, [online] Available at: <https://www.hellenicbank.com/el/financialresults/annual-reports-and-accounts>
6. Eurobank Cyprus, Financial Results, [online] Available at: <https://www.eurobank.com.cy/en/articles/audited-financial-results>
7. CDB Bank, Annual Reports, [online] Available at: http://www.cdb.com.cy/nqcontent.cfm?a_id=5360
8. RCB Bank, Financial Reports, [online] Available at: <http://www.rcbcy.com/en/about-rcb/disclosure/financial-reports/>
9. Alpha Bank, Ετήσιες Εκθέσεις, [online] Available at: <http://www.alphabank.com.cy/investorrelation3.shtm>
10. Orbis Bank focus (World banking information source [online] Available at: <https://orbisbanks.bvdinfo.com/version-2017420/home.serv?product=orbisbanks>
11. Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, Δημοσιεύσεις, [online] Available at: http://www.centralbank.gov.cy/nqcontent.cfm?a_name=news_press
12. Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, Μη Εξυπηρετούμενα δάνεια [online] Available at: http://www.centralbank.gov.cy/nqcontent.cfm?a_id=15891
13. Sigmalive, Αποφάσεις Eurogroup [online] Available at: <http://www.sigmalive.com/news/politics/36914/to-plires-keimeno-tis-apofasis-tou-eurogroup-kai-diloseis>

14. Π.Ο. Δημητριάδης, Η τραπεζική κρίση στην Κύπρο, [online] Available at:
http://www.centralbank.gov.cy/nqcontent.cfm?a_id=13463
15. Investopedia, CAMEL analysis, [online] Available at:
<http://www.investopedia.com/terms/c/camelrating.asp>